

Iktatószám: 914047-A/232/2023.

**EZÜSTSZŐLŐ GYERMEKOTTHON NAGYSZAKÁCSI
SZAKMAI PROGRAM**

Jóváhagyta az intézmény részéről:

.....
Csatos Zsuzsanna
intézményvezető

Jóváhagyta

.....
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Somogy Vármegyei Kirendeltség
igazgató

Hatályos: 2023. július 27. napjától

TARTALOMJEGYZÉK

1. A GYERMEKOTTHON

- 1.1. KÉP A MŰKÖDŐ GYERMEKOTTHONRÓL
- 1.2. AZ INTÉZMÉNY KÜLSŐ KÖRNYEZETE, KAPCSOLATAI
- 1.3. TÁRGYI FELTÉTELEK

2. GYERMEKOTTHONRA VONATKOZÓ STRUKTURÁLIS SZABÁLYOK

- 2.1. GYERMEKOTTHONUNK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI
- 2.2. A GYERMEKOTTHONUNK EGYÉNI SAJÁTOSSÁGAI
- 2.3. A GYERMEKOTTHONBAN FOLYÓ NEVELÉS CÉLJA
- 2.4. A NEVELÉSI CÉLOKBÓL ADÓDÓ FELADATOK
- 2.5. KÜLÖNLEGES FELADATOK
  - 2.5.1. *Különleges ellátás*

3. A GYERMEKOTTHONBAN ÉLŐ GYERMEKEK, FIATALOK JELLEMZŐI, A CSOPORTALKÍTÁS ELVEI

- 3.1. A MŰKÖDÉSHEZ SZÜKSÉGES ENGEDÉLYEK
- 3.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

4. A SZOLGÁLTATÁS SZABÁLYAI

- 4.1. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELI MÓDJA
  - 4.1.1. *A gyermek elhelyezése, elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv*
  - 4.1.2. *Utógondozói ellátás*
- 4.2. A GYERMEK BEFOGADÁSA
- 4.3. EGYÉNI GONDOZÁSI-NEVELÉSI TERVEK
- 4.4. A GONDOZÁS, NEVELÉS ELEMELI
  - 4.4.1. *Esetkezelő szolgáltatások*
  - 4.4.2. *Az esetkezelés folyamata*
- 4.5. NEVELÉSI SZOLGÁLTATÁSOK
  - 4.5.1. *Értéknevelés*
  - 4.5.2. *Műveltségnevelés*

4.5.3. Szexuális életre, párkapcsolatra való felkészítés

4.5.4. A tanulás segítése

4.5.5. A gyermekotthoni nevelő munka módszerei

5. REKREÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK

5.1. EGÉSZSÉGÜGYI ÉS ÉTKEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

5.2. NAPI ÉLETGYAKORLAT

5.2.1. Napirend

5.2.2. Nevelők, gyermekfelügyelők és gyermekek együttműködésének koordinálása

5.2.3. Jutalmazás, elmarasztalás

5.2.4. Családokkal való kapcsolattartás

5.3. A GYERMEKOTTHON KAPCSOLATRENDSZERE

5.3.1. Szponzorálás

5.4. A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSEG BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDjai, FORMÁI

5.5. ELBOCSÁTÁS A GYERMEKOTTHONBÓL

5.6. SZAKMAI ETIKA

5.7. DOKUMENTÁCIÓ

5.8. NYILVÁNTARTÁS

6. A GYERMEKI JOGOK, ÉS A GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

7. AZ INTÉZMÉNYT IGÉNYBEVEVŐK TÁJÉKOZTATÁSÁNAK HELYI MÓDjai

ZÁRADÉK:

I. számú melléklet Házirend

II. számú melléklet Együttműködési megállapodás

III. számú melléklet SZMSZ

Intézmény elnevezése:	Ezüstszőlő Gyermekotthon Nagyszakácsi
Intézmény címe:	8739 Nagyszakácsi, Kossuth Lajos utca 93.
Székhely intézmény neve:	Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye
Székhely címe:	8700 Marcali, Berzsenyi utca 114.
Fenntartó szerv neve, székhelye:	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Működési terület:	Somogy vármegye

Ellátandó alaptevékenysége: gyermekotthoni ellátás (36 fő)

Az intézmény típusa: gyermekvédelmi szakellátási intézmény.

Küldetés nyilatkozat

Az Ezüstszőlő Gyermekotthon Nagyszakácsi elkötelezi magát minden belső és külső tevékenységében, hogy partnerei igényeit minél teljesebb körben törekszik kielégíteni, rugalmasan alkalmazkodva az intézményünket érintő kihívásokhoz. Alapvetően a neveltjeink igényeinek kívánunk megfelelni, és érdekeiket szolgálni. Otthonunk a gyermekek mindenk felett álló érdekeit képviseli olyan légkörben, amely hozzájárul biztonságérzetükhöz, zavartalan testi, lelki fejlődésükhöz.

A gyermekotthon munkatársai, akik ezt a nehéz hivatást választották, elkötelezettek a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztésére, esélyeik növelésére. Vállalják saját magukat: érzéseiket, ismereteiket. Valamennyien nevelünk, „tanítunk”, a legnehezebben elsajátítható ismereteket adjuk át: a mindennapi viselkedés szabályait, az elfogadott társadalmi, erkölcsi normákat, a szociális viselkedés mintáit. A külső és belső képzssek, az innováció, új módszerek megismerése az intézmény fejlesztésének elengedhetetlen feltétele, melyben segít a vezetés támogató attitűdje.

Minden tevékenységünkkel azt szeretnénk elérni, hogy intézményünkben felnövekvő gyermekek társadalmilag hasznos, egyénileg sikeres, boldog emberekké váljanak.

1. A gyermekotthon

1.1. Kép a működő gyermekotthonról

Gyermekotthonunkban olyan gyermekek és fiatalok élnek, kiknek családjában az alapellátás segítő tevékenysége nem volt eredményes, a szülők vagy nem voltak képesek, vagy nem akarták az együttműködést a szakemberekkel. Életviteli problémák, agresszivitás, bűnöző életmód, alkoholizmus, elhanyagoló nevelés, fizikai és pszichés bántalmazás vezettek a gyermekek családból való kiemeléséhez. A szülők kompetencia hiányában nem tudták kezelni a serdülőkori problémákat, melyek csavargás, iskolakerülés, antiszociális magatartás, bűnözés, esetenként prostitúció formájában mutatkoztak meg a gyermekeknél, melyek szintén a szakellátásba kerüléshez vezettek. A kamaszkorban a gyermekotthonba bekerülők száma nő, a velük való bánásmód komoly pedagógiai, pszichológiai feladat.

A veszteség, a hiány, melyet a gyermekek bekerülésükkor elszenvedtek, meghatározó személyiségfejlődésükben.

A gyermekotthon alkalmas ötös, hatos testvérsorok fogadására is

A gyermekvédelmi gondoskodásba került gyermekek a böhönyei általános iskolában folytatják tanulmányaikat, a továbbtanulók 20 km-es körzetben lévő szakiskolákba járnak, nem veszik igénybe a kollégiumi ellátást, a délutánt a gyermekotthonban töltik.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek a marcali Hétszínvirág Iskolában vagy a nagybajomi speciális tantervű iskolában folytatják tanulmányaikat.

A gyermekotthonban 3 lakóegység működik. 2 lakóegység a főépületben, egy új csoport a volt óvoda épületében működik. A lakócsoportok a gyermekek kor és nem szerinti összetételének megfelelően egyediek, ugyanakkor a nevelési alapelvek mentén egy közösséget alkotnak.

1.2. Az intézmény külső környezete, kapcsolatai:

A gyermekotthonunk telepítése, lakókörnyezete kulcsfontosságú kérdés, hiszen lehetőségeit, sajátos arculatát döntően befolyásolja.

Az otthon Nagyszakácsi kisközségben található dél-Somogyban, a Balatontól 25 km-re. Az egykor nagy múltra visszatekintő falu (királyi szakácsok földje) ma 450 fő lakosú, előregedő, hátrányos helyzetű település. Tömegközlekedési eszközzel nehezen megközelíthető (napi két

buszjárat). Magas a munkanélküliek aránya. A legnagyobb munkáltató a gyermekotthon és az önkormányzat. A szolgáltatást az élelmiszerbolt jelenti, kulturált szórakozási lehetőség nincs. A falu lakóinak többsége hátrányos helyzetű család, rossz szociokulturális környezettel. A község infrastruktúrája fokozatosan kiépült, gáz, villany, internet szolgáltatás, rendelkezésre áll. A gyermekotthon fontos szerepet játszik a közösség életében. Ünnepeket, rendezvényeket szervezünk, sportpályákat, informatikai termet a helyi lakosság számára elérhetővé tesszük. Nagyon jó kapcsolatot alakítottunk ki az önkormányzattal. Rendszeresen támogatják otthonunkat pénzbeli és természetbeli adományokkal. A falu nyugodt környezetet biztosít a gyermekotthon lakóinak, amely főleg a kicsik nevelésében jelent nagy előnyt. Az elzártság miatt nehezen jutnak a gyermekek szórakozási lehetőségekhez, amely főleg a kamaszoknak okoz problémát.

Nehézséget jelent a bevásárlás, szakorvosi ellátás igénybevétele, kapcsolat a gyámhivatalokkal és egyéb hivatalos szervekkel. Az intézmény feladatellátása gépkocsi nélkül szinte elképzelhetetlen.

1.3.Tárgyi feltételek

Az intézmény több épületből álló épületegyüttest foglal magában, a főépület több szintes, itt kapott helyet 2 lakóegység, a látogató helység és az irodák. A melléképületekben, felújított óvoda épületében működik a Csemete lakóegység, valamint raktárhelyiségek, garázs, mosókonyha, a kazánok pedig külön épületben találhatók. A főépület első emeletén a Sziporka lakóegység, egy emelettel lejjebb pedig a Pamatok csoport üzemelnek. Mindhárom csoport háztartási eszközökkel teljesen felszerelt, egymástól függetlenül üzemeltethető lakás. Rendelkeznek konyhával, vizesblokkal, mellékhelyiségekkel, nappalival, étkezővel, hálósobákkal, felnőttzobával. Állandó problémát jelent a vízvezetékrendszer elavult állapota. A fűtést és a meleg vizet korszerű gázkazánok biztosítják. Nagy füves focipálya, betonozott kosárlabda pálya, játszótér a szabadtéri foglalkozások színtere. A kultúrházban vannak az intézmény rendezvényei, valamint rossz idő esetén a sportfoglalkozások. Könyvtár is rendelkezésre áll nevelteink számára, ahol nyugodt körülmények között tanulhatnak, felkészülhetnek a tanórákra, elmélyülhetnek egy-egy nekik tetsző téma rejtelmeiben. Nyitottabbá válnak a világ dolgaira, bővül a szókincsük, általános műveltségük magasabb szintre jut.

2. Gyermekotthonra vonatkozó strukturális szabályok

A gyermekotthon otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenesen elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek számára. A gyermekotthon szükség szerint befogadja a gyermek saját gyermekét, valamint az utógondozási ellátásban részesülő fiatal felnőttet, illetve annak gyermekét. (Gyvt. 57.§ (1) és (2) bekezdés)

2.1. Gyermekotthonunk általános jellemzői:

- Címünk: 8739 Nagyszakácsi, Kossuth Lajos utca 93.
- Gyermekotthonunk teljes körű ellátást biztosít, azaz a gyermek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését elősegíti, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetésről, ruházattal való ellátásról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról gondoskodik.
- A gyermek számára a korához, állapotához és szükségleteihez igazodó gondozást, nevelést, oktatást, biztosítunk. Részt veszünk a gyermek sikeres szocializációjában, személyiségének alakításában, társadalmi integrációjában, esélyeinek növelésében.
- A gyermek gondozását és nevelését egyéni gondozási – nevelési terv alapján biztosítjuk.
- Elősegítjük a gyermek és családja kapcsolattartását, a kapcsolat elmélyülését és fenntartását. A családi kapcsolatok ápolása, segítése érdekében családgondozást végzünk.
- Elősegítjük, hogy minden gyermek sorsa véglegesen és megnyugtatóan rendeződjék, vérszerinti családjába való visszahelyezéssel, vagy ha erre nincs lehetőség, örökbefogadásával vagy nevelőcsaládba helyezésével.
- A gyermek sorsrendezésének érdekében együttműködünk a gyámhivatalokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal, gyermekvédelmi szakszolgálatokkal. Együttműködünk a környékbeli oktatási, kulturális, egészségügyi intézményekkel, és velük szoros munkakapcsolatot alakítunk ki.

- A gyermekotthon lakóegységeiben önálló csoportgazdálkodás folyik, a fenntartó havi ellátmányt biztosít.
- A gyermekotthon a családi nevelés kiegészítésén kívül a gondozott gyermekek és fiatalok számára személyiségüknek megfelelő segítő, elfogadó légkört biztosít, szükség szerint egyéni segítséget nyújt a szocializációs hátrányok, konfliktusok és tanulási nehézségek leküzdésében.
- A gyámhivatal kirendelése útján a gyámi feladatokat gyermekvédelmi gyámok látják el.
- Utógondozási ellátást biztosítunk a 18-24 éves korú fiatal felnőttek számára a gyermekotthon épületében.
- A gyermekotthonban dolgozó szakemberek szakértelmükkel, építő jellegű észrevételeikkel, meglátásaikkal, javaslataikkal segítik a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermekek érdekeinek, jogainak minél magasabb szinten történő megvalósulását.
- A gyermekotthon szakembereinek továbbképzésére nagy gondot fordítunk, a hagyományos tanfolyami képzések mellett támogatjuk a tréning módszert.

2.2. A gyermekotthonunk egyéni sajátosságai

- A gyermekotthonban 3-18 év közötti gyermekek illetve utógondozói ellátottként 18-24 év közötti fiatal felnőttek élnek. A széles korhatár a gyermekek és fiatalok életének megszervezése, gondozásuk, nevelésük nagy kihívást jelent a nevelő közösségnek. Különösen a kamasz gyermekekkel való bánásmódra, szabadidejének tartalmas eltöltésére kell nagy figyelmet fordítani a falu elzártsága miatt. Ezért a gyermekotthon kínálatában a változatosság és az egyéni szükségleteknek megfelelő tevékenységek jelennek meg.
- 8 fő tartósan beteg, vagy enyhén értelmi fogyatékos gyermek számára különleges ellátást is tudunk biztosítani.
- A gyermekotthonunkba ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekeket is fogadunk. Az ő gondozásuk-nevelésük során más jellegű szükségletek is jelentkeznek, ami abból adódik, hogy sorsuk rendezése még folyamatban van.

- Gyermekotthonunk egyedisége a sokrétű alaptevékenységében rejlik, melyekhez rendelt célok, feladatok, módszerek a gyermeki személyiség többoldalú fejlesztését szolgálják.

2.3.A gyermekotthonban folyó nevelés célja

A gyermekotthoni elhelyezés célja, hogy a gondozott gyermekek és a fiatalok számára otthont nyújtó ellátást biztosítson.

Célunk a gyermekotthonban, hogy a gyermekek és a fiatalok áttekinthető, a családi otthonhoz hasonlóan berendezett, általuk is alakítható, otthonos és biztonságos környezetben éljenek.

Cél továbbá, hogy az egyéni elhelyezési tervben foglaltakat team munkában megvalósítsuk és az egyéni gondozási nevelési tervekben megfogalmazott feladatokat teljesítsük. Így különösen, hogy (a gyermekek és a fiatalok) hozzájussanak:

- az egészségügyi ellátáshoz,
- személyiségük harmonikus fejlődéséhez, szükség esetén a személyiségkorrekcióhoz,
- az oktatáshoz,
- a fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai fejlesztéshez,
- a szabadidő tartalmas eltöltéséhez.

Felkészíteni őket:

- a családjukba történő visszakerülésre,
- a pályaválasztásra,
- az önálló és felelősségteljes életre.

Kapcsolatot tartsunk:

- a gyermekek hozzátartozóival,
- iskolákkal,
- munkahelyekkel,
- a gyermekek érdekében eljáró más intézményekkel, hivatalokkal,
- gyermekeket támogató szervezetekkel.

2.4.A nevelési célokból adódó feladatok

A célok elérése érdekében a gyermekotthonnak gondozási, nevelési, rekreációs, esetkezelési, egészségügyi és étkezési szolgáltatásokat kell nyújtania és ki kell alakítani napi életgyakorlatát.

Megteremtjük:

- A jó egészségi állapot feltételeit
- napi ötszöri étkezés, vagy tartósan beteg gyermek esetén diétás étkezést
- a ruházattal, textíliával való ellátást
- személyi higiénia biztosítása
- mozgás, sport biztosítása
- Az új gyermekek befogadása, a beilleszkedésük segítése, az új életmód elfogadtatása, korábbi kötődéseinek, kapcsolatainak figyelembevételével
- Annak feltételeit, hogy a gyermek megismerhesse és becsülhesse önmagát, kiismerhesse magát környezetében.
- Annak lehetőségét, hogy tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek a számára megfelelő ellátásban részesüljön. Annak lehetőségét, hogy az iskolás korú gyermek a képességeinek megfelelő oktatási intézményben tanulhasson. Meg kell teremteni a tehetséggondozást és felzárkóztatás lehetőségét.
- Ki kell használni a többcélú intézmény előnyeit, az iskola meglétét
- Annak lehetőségét, hogy szabadidejét tartalmasan tölthesse el, illetve hozzá kell juttatni a kulturális tevékenységek gyakorlásához.
- Zsebpénzt kell számára biztosítani és a legfiatalabb kortól kezdve kell tanítani a pénz értékére, felhasználására konkrét tevékenységeken keresztül.
- Annak lehetőségét, hogy a gyermek etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő nevelésben, oktatásban részesüljön.
- Annak lehetőségét, hogy személyes kapcsolatait ápolhassa, rendszeresen találkozhasson, és együtt lehessen vérszerinti szüleivel.
- Meg kell teremteni a feltételeket ahhoz, hogy a gyermek és vérszerinti szülő, örökbefogadó, nevelőszülő között egymást kölcsönösen ismerő, bizalomteljes kapcsolat alakuljon ki, mielőtt a családba távozás megtörténik.
- Annak lehetőségét, hogy a gyermek véleményt nyilváníthasson saját sorsát érintő kérdésekben, illetve mindezekről tájékoztatást kapjon.

- A gyermekotthonunkban dolgozó szakemberek kötelessége, hogy minden gyermek emberi méltóságát, személyiségét tiszteletben tartsa. A gyermekotthonban dolgozó szakemberek feladata, hogy folyamatosan képezzék magukat.
- A gyermekotthon feladata, hogy feltérképezze az adott településen és a környezetben azokat az intézményeket, amelyek külső szolgáltatást biztosítanak az otthonunknak (állami, civil, egyházi szervezetek, sportegyesületek, munkahelyek, prevenciós központok) és ezekkel az intézményekkel kapcsolatot kell tartani.
- A gyermek érdekében feladatunk együttműködni a társintézményekkel, így elsősorban a gyámhivatalokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal, gyermekvédelmi szakszolgálattal, Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézményével, Megyei Szakértői Bizottsággal.

Változnak az aktuális társadalmi elvárások, az oktatáspolitikai, gyermekvédelmi feladatok. Az eltérő és változó feladatok között az egész rendszernek a gyermek személyiségfejlesztését, a sérülések korrigálását kell szolgálnia, lehetővé kell tenni az egyéni képességek minél teljesebb fejlesztését, kiteljesedését. E szerteágazó feladatok megkívánják az egyeztetést, a koordinálást. Tudatos tervszerű munka nélkül a feladatok elvégzése lehetetlen.

Az egységes nevelői követelmények és gyakorlat kialakulását is csak közös erőfeszítéstől várhatjuk. A szakmai program egy átfogó pedagógiai terv, - a lakóegység-vezetők minden év elején elkészítik az adott évre az éves pedagógiai munkatervüket, konkretizálják a feladatokat, kidolgozzák a megvalósításhoz szükséges legeredményesebb módszereket. Munkájukat összehangoltan végzik. A feladatért végzett közös felelősség csak így biztosítható. Az „egységes bánásmód” a „pedagógiai egység” következetesség, rendszeres ellenőrzés, értékelés, elemzés határozza meg a pedagógiai folyamatot.

A fejlődés mércéje mindig a gyermek előző állapotához hasonlított változás legyen!

2.5.Különleges feladatok

Gyermekotthonunkban 8 fő különleges igényű kiskorú befogadására van lehetőség, akik enyhén értelmi fogyatékos gyermekek. A testvérek között gyakran előfordul, hogy valamelyikük gyógypedagógiai ellátásra szorul, vagy tartósan beteg, de mivel megteremtettük az ellátás feltételeit, nem kell a testvéreket különböző gondozási helyen elhelyezni.

Az integrációs nevelésnek évtizedes hagyománya van intézményünkben. Feltételrendszerének megteremtése az alsó tagozatos iskolában kezdődött képességfejlesztő program kidolgozásával, pedagógusképzéssel, fejlesztő, illetve gyógypedagógus alkalmazásával, az köznevelési törvényben előírt habilitációs és rehabilitációs órák biztosításával. A gyermekotthoni csoportokban a nevelőket és gyermekfelügyelőket helyi képzésen készítettük fel az integrációs neveléssel kapcsolatos pedagógiai és pszichológiai feladatokra. A délutáni időszakban is zajlottak és zajlanak a fejlesztések erre a célra kialakított és jól felszerelt fejlesztő szobában.

Az integrált nevelés során a következőket valljuk:

- az integrált nevelésünk természetes élethelyzetből indul ki, a szükség esetén a különleges szükségletű gyermekek számára biztosítja a folyamatos kapcsolatot a normál adottságú társaival.
- normális szociális készségeket közvetítünk, amely megkönnyíti a későbbi társadalmi beilleszkedést.
- pozitív szereptanulási modelleket közvetítünk azáltal, hogy a gyermekek nem csupán a hasonlóan speciális vagy különleges szükségletűekkel élnek együtt.
- hozzájárulunk a különleges nevelési szükségletű gyermekek realitásabb önértékelésének alakulásához azáltal, hogy heterogén mércéhez viszonyíthatják erősségeiket és gyengeségeiket.
- egyenlő jogok hangsúlyozásával toleranciára, humanizmusra nevelünk
- a természetes segítségnyújtás gyakorlásával közelebb kerülnek a másság elfogadásához, az előítélet mentes élet folytatásához
- az integrált nevelés gyakorlásával elfogadjuk a heterogén adottságokat, biztosítjuk az azokhoz való egyéni alkalmazkodást, és a gyermekek eltérő szükségleteihez igazodó, a gyermekek közötti kooperációra is építő befogadó családi háttérrel.
- az eltérő nevelési igényű testvérek együtt nevelkedhetnek

2.5.1. Különleges ellátás

- **Enyhén értelmi fogyatékos gyermekek (BNO: F:70)**

Iskoláskorban válik egyértelművé, hogy a gyermek értelmi sérült, az iskola sok kihívást tartalmaz, felerősödnek a gyerekek között az intellektuális különbségek, adaptációs nehézségek jelentkeznek, mentális kora nem felel meg az iskolai követelményeknek.

A külső ingereket nem tudja kiemelni, szelektálni, általánosítani, figyelmi problémák, percepciók zavarok jellemzik. A szociális készségek akadályozottak, az iskolai magatartásban, a kooperációs készségben hiányok mutatkoznak. Nem érti a nyelvi utasításokat, szabályokat. Nem tudja nyomon követni a tanítási óra menetét, az iskolai sikertelenség frusztrációhoz vezet, amely magatartási zavarban, agresszióban mutatkozhat meg.

Késleltetési képessége igen gyenge, ahogy megkíván valamit, mindjárt meg akarja szerezni és ez sok konfliktus forrása lehet. Továbbá, ha nem látnak át, nem értenek egy helyzetet, könnyen dühbe gurulnak, agresszívak lesznek. Belátó képességük, realitásérzékük kicsi. Szinte csak a közvetlen empirikus, gyakorlati megtapasztalást értik, a gondolkodás konkrét, még nincs, vagy fejletlen az elvont gondolkodás.

A gyermek emocionális állapota nagymértékben függ attól, hogy milyen a környezeti attitűd iránta és hogyan tud aktívan bekapcsolódni a közösség életébe.

Feladatok:

- A gyermek bekerülése előtt, az elhelyezési terv elkészítésének időszakában mérlegelni kell, hogy intézményünk megfelelő feltételrendszerrel rendelkezik-e a gyermek szükségleteinek megfelelő ellátásához.
- Felkészítjük a gyermek és nevelőközösséget a gyermek fogadására
- Kiválasztjuk a gyermek számára megfelelő csoportot.
- A Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága, Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakvéleményének megfelelően elkészítjük az egyéni gondozási-nevelési tervet, valamint a gyógypedagógus az egyéni fejlesztési tervet, abban az esetben, ha a gyermek alsó tagozatos. Felső tagozatos esetében kiválasztjuk szükségleteinek legmegfelelőbb iskolát. A gyógypedagógus konzultál a befogadó iskola pedagógusaival, összehangolják az egyéni fejlesztési terveket.
- A gyógypedagógus által készített fejlesztési tervet megbeszéljük a gyermekotthoni csoport nevelő teamjével és a gyermekotthon pszichológusával.

- Az iskolánkban a gyermek integráltan nevelődik, ellátását a törvényben meghatározott óraszámban biztosítjuk. A gyermekotthonban a délutáni időszakban segítjük fejlesztésüket.
- Egyéni fejlesztési naplót vezetünk.
- Igénybe vesszük a marcali nevelési tanácsadó utazó gyógypedagógusainak segítségét
- Elfogadással, megértéssel, türelemmel kezeljük a magatartási problémákat.
- Gyakoroljuk az ösztön kielégítés késleltetését.
- Megkeressük a gyermek „erős” oldalát, melyet fejlesztve sikerélményhez juttatjuk, frusztrációjának oldása érdekében.
- Pszichológus segítségét vesszük igénybe
- A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által előírt felülvizsgálatok dokumentációját elkészítjük, vizsgálatokon rész veszünk, ha szükséges új feladatokat határozzunk meg.

Tartósan beteg gyermekek

Tartós beteg gyermekek is általában testvérkapcsolatok folytán kerülnek gyermekotthonunkba. Ellátásuk, szükségleteik kielégítése komoly odafigyelést igényel a nevelő közösségtől. A község elzártságából adódóan a szakrendeléseken való megjelenés, kórházi ellátás igénybe vétele tömegközlekedési eszközökkel nem megoldható, ezért az intézmény gépkocsiját kell használnunk. A gyermek bekerüléskor hozza magával egészségügyi dokumentációját, kórházi zárójelentéseket, ambuláns kezelőlapjait, melyből kitűnik, milyen betegségben szenved, hol kezelték. A gyermekotthonban megbízási szerződéssel dolgozó háziorvos megvizsgálja a gyermeket, átnézi a dokumentációt, felveszi a kapcsolatot a tartós betegséget kezelő szakorvossal. Minél előbb telefonos egyeztetés alapján sor kerül az első kontrollvizsgálatra, melyet az ápolási nővér segítségével oldunk meg. Egyértelművé válik, milyen állandó gyógyszerei vannak, milyen speciális figyelemre van szüksége a hétköznapiak során, milyen szakorvosi ellátásra szorul.

Feladataink:

- Krónikus betegségben szenvedő gyermek fokozott védelme, figyelemmel kísérése
- Gyógyszer felírása, beszerzése, beszedésük ellenőrzése

- Szakrendeléseken való megjelenés - időpont kérés, utazás megszervezése, pontos megjelenés
- Konzultáció a kezelő orvossal, háziorvossal
- Orvosi utasítások betartatása-gyermek felelősségének kialakítása saját egészségének védelme érdekében
- „Együttélés a betegséggel” való képesség fokozatos kiépítése
- Empátia, tolerancia, védelem kialakítása a gyermekközösségben

3. A gyermekotthonban élő gyermekek, fiatalok jellemzői, a csoportalakítás elvei

A gyermekotthonban 36 fő elhelyezésére van lehetőség. Kor és-nemi összetétele heterogén. Három lakócsoporthban élnek.

Sziporka lakócsoporth: 12 fő

Pamatok lakócsoporth: 12 fő

Csemete lakócsoporth: 12 fő

A gyermekek és fiatalok jellemzőit a „Kép a működő gyermekotthonról” fejezetben mutattam be.

A csoportalakítás elvei:

- Koedukált, széles korhatárú összetétel, külön fiú, külön lány lakószobákban
- A testvérek azonos lakóegységbe kerülnek
- A csoport maximális létszámát a törvényi előírásoknak megfelelően csökkenthetjük, ha különleges szükségletű gyermek van a csoportban
- 10 éven aluli gyermekek helyének védettebb, elkülönülő biztosítása

3.1.A működéshez szükséges engedélyek

A 369/2013. (X. 24.) Kormányrendeletben felsorolt előírásokkal rendelkezünk.

3.2.Személyi feltételek

A gyermekotthonok létszám és minimum normáit a 15/1998 (IV.30.) NM. rendelet mellékletei tartalmazzák.

A munkatársak kiválasztásának szempontjai:

- az állás betöltéséhez szükséges végzettség,
- szolidaritás,
- gyermekközpontúság,
- nyitottság, rugalmasság,
- segítőkészség
- pozitív életfelfogás,
- jó problémamegoldó képesség

Nincs abszolút minta a „jó nevelő” meghatározására, mert többféleképpen lehet jó, egyedi habitusa képességei szerint, de:

- szeresse munkáját, a gyermekeket,
- a napi spontán (és szervezett) szocializációs folyamatok szakértő „irányítója” legyen, biztos pont, példa a gyermek számára, akivel azonosulhat,
- képes legyen empátikus, elfogadó légkör kialakítására a csoportjában, illetve tudja az egyedi kapcsolatokat és a konfliktusokat szakszerűen kezelni,
- korszerű ismeretei legyenek a gyermek személyiségéről,
- legyen néhány szabadidős tevékenységben jártas,
- érdekelje munkája, személyiségét, ismereteit tartsa karban, illetve fejlessze.

4. A szolgáltatás szabályai

4.1.Az ellátás igénybevételi módja

4.1.1. A gyermek elhelyezése, elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv

A szakmai program abban a folyamatban valósul meg, amit a gondozott gyermekek és fiatalok végigjárnak az otthonba kerülésüktől az onnan való elbocsátásukig, ill. utógondozásuk befejezéséig.

A gyermek, gondozási helyének meghatározása érdekében a Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság – a gyámhivatal megkeresésére a gyermekre vonatkozóan szakvéleményt ad, és javaslatot tesz az elhelyezés formájára. A szakszolgálat ennek alapján készíti el az elhelyezési javaslatot és elhelyezési tervet.

A gyámhivatal elhelyezési értekezletet tart, ahol a szakemberek bevonásával mérlegelik

- a gyermek lakóhelyének oktatási intézményének megközelíthetőségét,
- testvéreit, családi kapcsolatait,
- az elhelyezés okát és várható időtartamát,
- személyiségállapotát, speciális szükségleteit, fejlesztési feltételeit,
- nemzetiségi, vallási kulturális identitását,
- nemét, életkorát, osztályfokát,
- a gondozáshoz-neveléshez szükséges tevékenységek körét,

ezt követően határozatban dönt az elhelyezési javaslat és elhelyezési terv elfogadásáról.

A szakmai munkánkban fontos a családdal történő együttműködés, ezért már a gyámhivatali tárgyaláson szükséges a csoportvezető nevelő jelenléte, a személyes kapcsolatok kialakítása érdekében. A gyermeknek és a szülőnek is lehetőséget adunk arra, hogy a leendő gondozási helyet megismerje.

4.1.2. Utógondozói ellátás

A gyámhatóság a gyermek vagy fiatal felnőtt kérelmére elrendeli az utógondozói ellátást, ha a fiatal felnőtt nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, vagy szociális intézménybe felvételét várja. A 18. életévét betöltött fiatal utógondozói ellátás keretében a lakásotthonban maradhat *maximum 21/24-25 éves* koráig.

A fiatal felnőtt utógondozói ellátásra akkor jogosult, ha:

- létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, /maximum 21 éves korig/
- nappali tagozaton tanul,/maximum 24/25 éves korig/
- szociális, bentlakásos intézménybe felvételét várja. /maximum 22éves korig/

Az intézmény vezetője és a fiatal felnőtt az utógondozói ellátásról írásbeli megállapodást köt.

A megállapodásban figyelembe kell venni a fiatal:

- vagyoni, jövedelmi viszonyait,
- egészségi állapotát,
- családi körülményeit,
- tanulmányait,
- kötelezettségeit.

Az utógondozói ellátás megszüntetését kezdeményezheti:

- az utógondozói ellátásban részesülő fiatal,
- a gyermekotthon vezetője, ha a fiatal – elfogadhatatlan magatartást tanúsít, a házirendet súlyosan megsérti.

Az utógondozói ellátást más gyermek- lakásotthonban is igénybe veheti a fiatal. Ezért a fiatallal a különböző ellátási lehetőségeket ismertetni kell. Amennyiben más utógondozói szintén nyer elhelyezést a fiatal, úgy a fokozatos átvezetést biztosítani szükséges.

Az utógondozói ellátásért térítési díjat kell fizetni (Gyvt. 146.§.(1.)).

Az önálló jövedelemmel rendelkező fiatal az ellátásért a jövedelem 30 %-ának erejéig térítési díjat fizet.

Az utógondozói ellátott fiatal által fizetendő személyi térítési díjat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján az intézmény vezetője határozza meg. A térítési díj összegéről a fiatal írásban értesíti. A kiszabott térítési díjat a tárgyhót követő hó 10-ig kell az intézmény számlaszámára befizetni.

A térítési díj megállapításához a nagykorúvá válást követően, illetve az évenkénti felülvizsgálatok kapcsán a utógondozó beszerzi a fiatal jövedelemnyilatkozatát és a csatolandó igazolásokat (iskola látogatási, munkaszerződés, munkaügyi központ igazolását). Abban az esetben, ha a fiatal jövedelmi viszonyaiban változás áll be, úgy köteles az utógondozó felé jelzéssel élni.

4.2.A gyermek befogadása

Az új gyermek beszoktatása különösen sok körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel. Ha jól felkészítik a gyerekeket az új gyermek fogadására elkerülhető a féltékenységi, - így a gyermekek is sokat segíthetnek a dolgozóknak az új élethez, életmódhoz való alkalmazkodásban.

A gyermek megérkezésekor, a nevelő csoportgyűlést hív össze, ahol a gyermekek bemutatkoznak egymásnak. A nevelő megmutatja az új gyermek helyét, ágát, íróasztalát. Ismertetik vele a házirend legfontosabb részeit, elmondják a csoportszabályokat. Bemutatja az új gyereket az irodákban. Végigvezeti a házon, megismerteti a lakóegységekben a dolgozókkal, gyerekekkel.

A nevelő a gyermekvédelmi gyámmal együtt felveszi a kapcsolatot a gyermek szükségletének megfelelő iskolával és a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a gyermek beiratkozásáról. A gyermekotthon orvosa megvizsgálja a gyermeket, ha szükséges, a megfelelő szakorvoshoz irányítja. Lehetőség szerint a csoportvezető nevelő a gyermekotthon vezetővel együtt meglátogatja a családot.

Fontos feladat az egész nevelő közösség számára az új környezetbe kerülés miatt a gyermekben lejátszódó pszichés folyamatok megértése. Általánosan minden gyermek esetében beszélhetünk tárgyvesztésről, kerüljön be akár családi, akár egy másik intézményi környezetből, hisz egy számára fontos személyt, instrumentális környezetet, megszokott életmódot elveszít. Gyakori tudattalan mozgató a feldolgozatlan gyász, veszteségélmény. Az elhanyagoló, gyermekével nem törődő szülői attitűd is a gyászhoz hasonló veszteség élményként jelentkezik. Ezért nagyon fontos a szakemberek felkészítése, hogy az ebből fakadó reakciókat megfelelően értelmezni és kezelni tudja, valamint hatékony segítséget nyújtson a gyermeknek.

Az intézményt igénybe vevők az intézményről, a szolgáltatásokról, jogokról és kötelességekről a Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye honlapjáról, ezen szakmai programból tájékozódhatnak.

Feladatok a gyermek befogadásával kapcsolatban:

- Részvétel a gyámhivatal által szervezett tárgyaláson. Itt a lakóegység vezető, gyermekvédelmi gyám és a gyermekotthon vezető vesz részt.
- A gyermek nevelésbe vétele után megkapjuk területi gyermekvédelmi szakszolgálattól a Tesz-1, Tesz-2 számú adatlapokat (gyámhivatali elfogadást követően), továbbá egyidejűleg megkapjuk a gyermekjóléti szolgálattól a Gysz-2 számú, Gysz-3 számú, Gysz-4 számú, és a Gysz-8 számú adatlapokat a Gyvr rendszeren keresztül.
- 32/2015. számú igazgatói utasításban foglalt „Tájékoztatás” adatlap kitöltése (ellátás megkezdésekor kitöltendő)

A gyermek befogadásáról a gyermekvédelmi ügyintéző értesíti a:

- Beutaló szervet
- Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek törvényes képviselőjét
- nevelésbe vett gyermek szülőjét
- szülő lakóhelye szerinti család- és gyermekjóléti központot
- Pártfogói felügyelet, megelőző pártfogás alatt álló gyermek, fiatal felnőtt pártfogó felügyelőjét.

A Szakértői Bizottság javaslata alapján, gyámhivatali határozattal nevelésbe vettként és saját kérelmére utógondozói ellátottként gyámhivatali határozat alapján vehetünk fel otthont nyújtó ellátásra szoruló gyermekeket és fiatalokat, valamint olyan élethelyzetbe került fiataalt, ami indokolja az újra felvételét utógondozói ellátottként. Az utógondozói ellátás keretében befogadott fiattal minden esetben megállapodást kell kötnünk az ellátásának feltételeiről és időtartamáról, térítési díjáról.

4.3.Egyéni gondozási és nevelési tervek

A befogadást követően a gyámhivatal által jóváhagyott elhelyezési javaslat és elhelyezési terv, (Tesz-1, Tesz-2 számú adatlapok) illetve a gyermekjóléti szolgálat Gysz-2, Gysz-3, Gysz-4, Gysz-8 számú adatlapok kézhezvétele után, 30 napon belül el kell készíteni a gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét, a Gh-1 számú adatlapot.

Ennek az adatlapnak az alapja a korábban készült dokumentáció, vélemények, illetve a gyermekkel, szülővel folytatott beszélgetések, a szakemberek közösen kialakított álláspontja és minden egyéb jelentős körülmény.

Célja, hogy a gyermek igényeinek, lehetőségeinek megfelelő terv készüljön, a gondozás-nevelésre, illetve a szakemberek felelősségére és munkamegosztására vonatkozóan.

Az egyéni gondozási-nevelési terv egyesíti a gyermekotthoni ellátás szolgáltatásait a gyermek szükségleteihez. Az adatlap kitöltését a lakóegység vezető, gyermekvédelmi gyám, gyermekotthon vezető a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakemberekkel team munkában végzi. Meghallgatja a szülőt, ha van kapcsolat, a gyermeket, a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját.

A tervben külön fel kell tüntetni a gyámhivatal jóváhagyását igénylő rendelkezéseket.

Az egyéni gondozási-nevelési tervet a gyermek erőforrásainak és szükségleteinek felmérésére kell alapozni.

Az egyéni gondozási-nevelési tervben foglalt feladatok megosztása, konkrét módszerek meghatározása és végrehajtásának koordinálása a lakóegység vezető feladata.

A terv teljesítését szükség szerint át kell tekinteni és értékelni kell.

4.4.A gondozás nevelés elemei

4.4.1.Esetkezelő szolgáltatások

A szükségletorientált gondozói-nevelői magatartást az elkötelezettség, az intenzivitás és a komplexitás elvének megvalósítása jelenti. Kiindulópont a gyermek szükségleteinek megértésén nyugszik, amely a fejlesztő, problémakezelő munka alapja. Az esetvezetés során a segítő teamet szükséglet irányú érdeklődésnek, módszerességnek, folyamatosságnak és türelemnek kell jellemeznie.

Az esetkezelő szolgáltatások általános célja az, hogy segítsünk a gyermeknek megérteni és feldolgozni mindazt, ami vele és családjával történt, ami a gyermekotthoni elhelyezéséhez vezetett. Segítsünk a szülőknek és a gyermekkel kapcsolatot tartó más családoknak is abban, hogy egymás segítségére lehessenek problémáik kezelésében. Fejlesszük a gyermek önismeretét és problémakezelési készségét.

Az esetkezelő szolgáltatások részben a lakóegységen belül, részben külső együttműködőkkel valósíthatók meg és minden esetben egyéni megoldást igényelnek.

Gyermekotthonunk lakóegységeiben havi rendszerességgel, de szükség szerint gyakrabban is megbeszéléseket tartottunk. A megbeszéléseken a napi aktuális problémákon túl egy-egy gyermek, fiatal felnőtt „esetmegbeszélésére” is sor került. Az esetmegbeszéléseken támaszkodunk a GH-1, GH-3 adatlapokra. A csapatok rendszeresen értékelik a problémamegoldó folyamatot, megbeszélik a sikeresség/sikertelenség okait, a nehézségeket, kudarcokat, eredményeket. Minden esetben célokat, feladatokat tűznek ki, melyek értékelésére a következő megbeszélésen történik. A célok feladatok rögzítésre kerülnek az Egyéni Gondozási Nevelési Tervekben, az egész nevelő team felelős a megvalósításáért

Kritikus helyzetek kezelése:

○ Csavargás

A csavargás rendkívül elterjedt és sokértelmű tünet, neurózis, pszichopátiás fejlődés tünete, de lehet egészséges személyiségű gyermek egészséges reakciója is nehéz életkörülményeire. Az ok lehet kalandvágy vagy a mindennapi környezetből való menekülés. Amennyiben gyermekeinknél csavargást észlelünk a legfontosabb feladat kideríteni az okát, megállapítani típusát, hiszen ebben van kezelésének kulcsa is. A későbbiekben azután az okokat kell kezelni, hiszen a csavargás csak tünet.

A gyermekkor szökés, csavargás fő típusai.

- A szökés-csavargás enyhe formája, amikor a gyermek környezetével szembehelyezkedve iskolát, napközit, lakócsoporthat kerüli, rövidebb időre eltávozik, játék, szórakozás céljából.
- Valamilyen súlyos trauma hatására kialakult, reaktív depresszív állapotban bekövetkező elszökés és kóborlás.
- A régebbi érzelmi konfliktusok valamilyen külső inger hatására felszínre kerülnek, és a gyermek ezt a helyzetet másképp nem tudja kezelni. Például: szülői látogatás, kudarcélmény, konfliktushelyzet következtében.

Feladatok

- A gyermek csavargásáról való tudomást szerzést követően azonnal meg kell próbálni felderíteni hollétét.
- Ha ismert a hely, megkeressük és hazaszállítjuk.
- Ha nem tudjuk, hogy a gyermek hol van, a törvényben meghatározott időn túl szökésként kezeljük és eszerint járunk el.
- Egyéni beszélgetés keretében, differenciált bánásmóddal, pszichológus segítségével, megpróbáljuk feltárni a csavargás okait. Ha az okok mögött iskolai sikertelenség áll, felvesszük a kapcsolatot az iskolával, osztályfőnökkel.
- Team megbeszélést tartunk, meghatározzuk a megfelelő módszereket.

○ *Engedély nélküli eltávozás*

A gyerekek engedély nélküli eltávozásának több oka és háttere, illetve indítéka lehet. Nagyon fontos, hogy ezzel a gyerekeket nevelők tisztába legyenek. A szökésből megkerült gyermekkel mindenképpen el kell beszélgetni és keresni kell szökése okait, indítékait. Ilyen szempontból az alábbi típusúak lehetnek:

- Már eleve, többek között azért kerültek be a gyermekotthonba, mert már otthonról is szöktek rendszeresen illetve ha más gyermekotthonból kerültek be, akkor onnét is szöktek, az ilyen gyerekeknek sokszor már életformájává vált a szökés.
- Kamaszlányoknál gyakori, hogy egy szerelmi kapcsolatot létesítettek és ezért szöknék. Ha a lány 14 éven felüli és a fiatalember viszonylag rendezett körülmények között él, akkor tőle nem szabad eltiltani. A fiatalembert behívjuk a gyermekotthonba és a lánnyal közösen elbeszélgetünk arról, hogy hogyan lehetne kapcsolatukat elfogadható rendszer és szabály közé helyezni. Nem akadályozzuk meg, hogy hétvégeken találkozzanak, ha a körülmények a fiatalember családja megbízható. Erről családlátogatással győződünk meg.
- Időnként gyermekprostitúció is állhat a lányok szökésének hátterében. Gyakran titkolóznak ezen a téren. Feltűnő lehet ebben az esetben a túlzott költségek, ismeretlen eredetű zsebpénz felbukkanása. Segíthet a felvilágosító munka, a rendőrség segítségének igénybevétele. Megkíséréljük bizalmas érzelmi kapcsolat kiépítésével együttműködését megnyerni az életformája megszüntetése érdekében.

- Fiúgyerekek esetében az életformává vált szökések esetében bűnöző, kábítószeres életforma áll. Az ilyen esetekben csak a zárt keretek, szigorú elvárások, erősen szabályozott körülmények segíthetnek. Következetes kontrollal megpróbáljuk a csavargó, bűnöző életformáról leszoktatni őket. Amennyiben ezek nem segítenek, akkor speciális nevelésre van szükség.

Feladatok:

- Ha a gyermek nem ér vissza a megbeszélt időre, akkor érdeklődünk a bejelentett tartózkodási helyén, illetve megpróbáljuk elérni a várható felbukkanási helyeken.
- A törvényben meghatározottak szerint 14 éven aluli gyermek esetén azonnal bejelentést kell tenni a rendőrségen. 14 éven felüli gyermek esetén, néhány órát várunk hátha beérkezik a gyermek, azonban még 24 órán belül értesítjük a rendőrséget.
- A szökés tényét rögzítjük az esemény naplóban. Jelezni kell a szökést a gyermekvédelmi gyámnak, a lakóegység vezetőnek.
- Amennyiben a gyermek az intézménybe önként visszajön, akkor értesítjük a rendőrséget és a körözés visszavonásra kerül. A megkerült gyermekkel beszámolót készíttetünk, melyben leírja eltűnésének okait, a szökés alatt vele történt eseményeket, tartózkodási helyét, megélhetési forrásait.
- Miután a gyermek biztonságban visszakerült az otthonba, esetmegbeszélésen tárjuk fel szökése hátterét, a következő szempontok figyelembevételével: életkor, nem, hova szökik, meddig van távol, mi történik ezalatt, stb.
- Ha szükségesnek látjuk, szakemberek bevonásával igyekszünk elkerülni az újabb krízishelyzetet. Indokolt esetben AIDS vizsgálatot, lányoknál nőgyógyászati vizsgálatot is végeztetünk.

○ *Iskolakerülés*

Az iskolakerülések hátterében sokszor iskolai kudarcok, tanulási nehézségek állnak. Az iskola verseny- és teljesítmény centrikus légkörében állandó tanulmányi nehézségekkel küszködnek, mivel a traumák okozta lelki terhek miatt kisebb a teljesítőképességük a normál családban élőkéhez képest.

Az iskolakerülés lehet a kudarckerülés is. Rossz jegyek gyakran együtt járnak azzal, hogy a tanárokkal személyes konfliktusba keveredik, az osztálytársai kinézik, perifériára kerül, esetleg bűnbakká válik.

Megoldási lehetőségek, feladatok:

- A probléma kezelésében segít a tanárokkal való rendszeres és jó kapcsolat kiépítése, együttműködésük elnyerése.
- Segíthet egy-egy tantárgyból rendszeres korrepetálás, foglalkozás.
- Amennyiben iskolában a helyzete ellehetetlenül, előfordulhat iskolaváltás, más alternatív iskolatípus megtalálása, ahol jobban tolerálják a problémás gyerekeket.

o Gyermekbántalmazás

A gyermekotthonba jelentős számban kerülnek fizikailag és érzelmileg rendszeresen és súlyosan bántalmazott gyermekek, akiknek önértékelése súlyosan sérült, érzelmeiket nehezen tudják szabályozni, az iskolában rosszul teljesítenek, alkalmazkodási zavarai, viselkedési problémái vannak, kortársaikkal rossz a kapcsolatuk. Különösen érzékenyek a környezetükben előforduló agresszióra. Gyakran válnak ismételt agresszió áldozatává, esetleg – védekezésként – maguk is indulatosak, agresszívek, bántalmazóvá lesznek.

A gondozottak élettörténetében előfordul szexuális bántalmazás is, amely egész életére kiható nehézségeket okozhat életük minden területén, és különösen a szexuális fejlődésben, párkapcsolatok kialakításában.

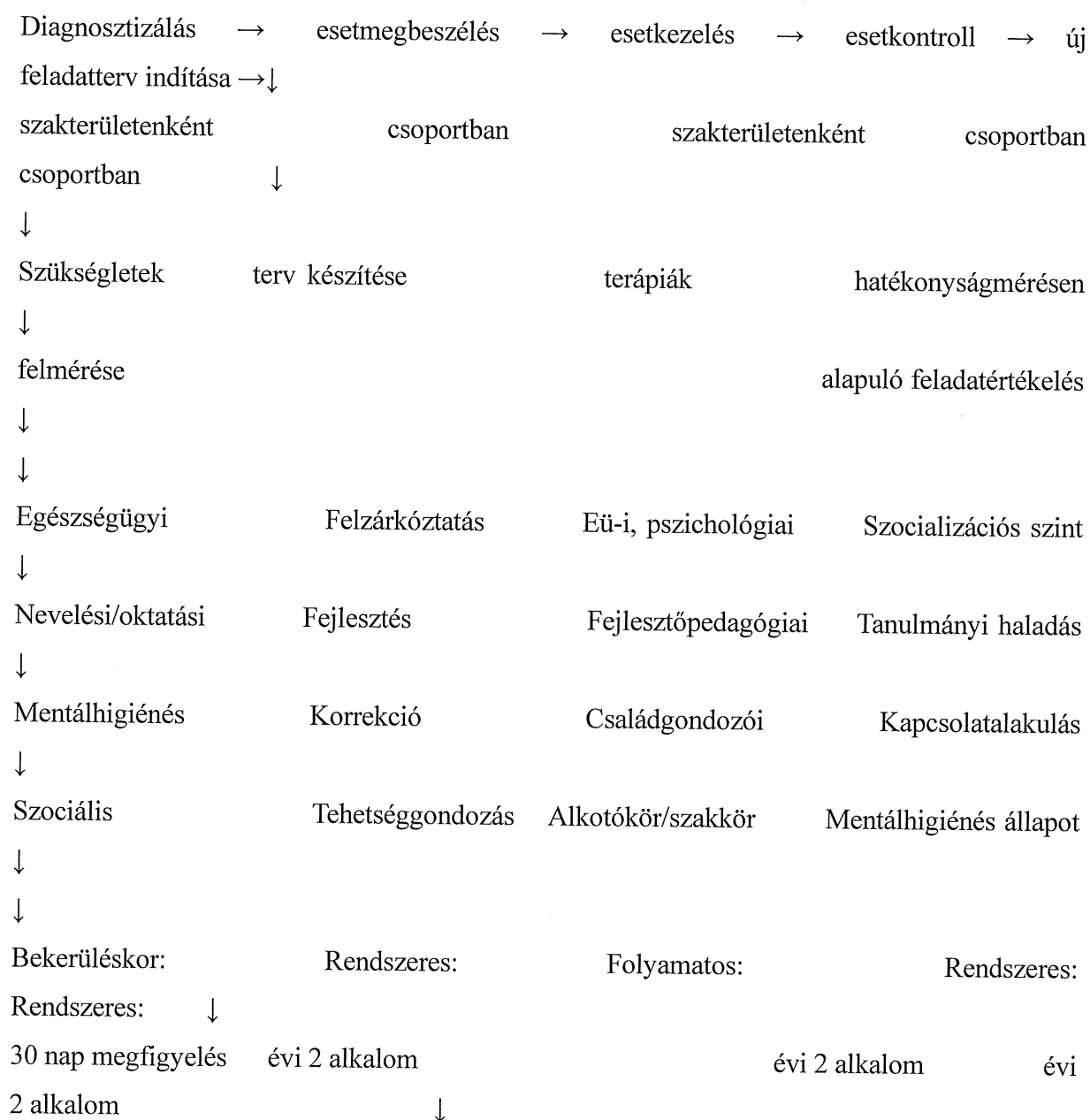
Feladatok:

- Óvni őket az ismételt agressziótól.
- Segítjük őket, hogy agressziómentes környezetben szerezzenek tapasztalatokat.
- A szexuálisan bántalmazott gyermekek feltétlenül pszichológusi segítséget igényelnek a traumatikus események feldolgozásában, biztosítjuk számukra a rendszeres terápián való részvételt.

A lelki segítségnyújtás is az esetkezelő szolgáltatások része. Ahogy a munkatársaknak kell a szupervízió, úgy a gondozott gyermekeknek és fiataloknak is szükségük van lelki támogatásra,

olykor külső segítségnyújtásra. Éppen ezért nagyon fontosnak tartjuk például a csoportok és az egyházak kapcsolatait. De ezen kívül is elérhetővé kell tenni a gondozott gyermekek és fiatalok számára, ha úgy érzik, hogy problémáikra a lakóegységen belül nem kaphatnak megfelelő választ, vagy ha olyan gondjuk van, amit szívesebben osztanának meg kívülállókkal, kapcsolatba léphessenek a lelki segélyszolgálatok valamelyikével.

4.4.2. Az esetkezelés folyamata

4.5. Nevelési szolgáltatások:

A csoportokban a nevelés-gondozás elválaszthatatlanságának alapelvét még hangsúlyozottabban érvényesítjük a napi gyakorlatban. Minden tevékenységen keresztül a nevelés céljait és elveit, illetve a gyermekek érdekeit tartjuk szem előtt. Sok odafigyelést, törődést kell nyújtani a gondozottaknak. Igyekszünk megnyerni a gyermeket, gondozottakat nevelésük és gondozásuk érdekében. Ennek során ki kell alakulnia, épülnie bennük annak a kötelességtudatnak, hogy nevelőikkel-gondozóikkal együttműködjenek.

A gyermekotthonban kiemelt nevelési feladat a tudatos személyiség fejlesztés, és a személyiségfejlődés-zavar korrekciója. A nevelés itt egyben terápiás hatású is. A fejlesztés során figyelembe vesszük a különböző neveltségi szinteket, a magukkal hozott eltérő szociokulturális mintákat, és a már személyiségbe beépült deviáns viselkedési gyakorlatot.

A gyermekotthoni nevelés:

- érzelmi és szociális biztonságot nyújt
- biztosítja a helyes irányú testi, érzelmi, erkölcsi, szellemi fejlődést
- törekszik a gyermek és családja közötti kapcsolat rendezésére
- gondoskodik a fiatalok pályaválasztásának előkészítéséről, felkészíti az önálló életvitelre

Elősegíti, hogy a növendékek képesek legyenek beilleszkedni társadalmunkba, rendezett életvitelre törekedjenek, teljesítsék az állampolgári kötelezettségeiket, tudatosuljon bennük a jogok és kötelezettségek összhangja. A növendékek számára olyan életkörülményeket teremtünk, hogy megfelelően szervezett, tudatos nevelő hatások eredményeképpen a társadalmi helyállást segítő autonóm viselkedési szabályozási rendszert alakíthatnak ki.

A nevelés további elvei:

- a közös szemlélet elve
- tudatosság elve
- tervszerűség elve
- az aktivitás elve,
- gyermeki személyiség figyelembevételének elve
- nevelő vezető szerepének elve

- a nevelő hatások összehangoltságának elve, (a felsorolt nevelési alapelvek akkor hatékonyak, ha a nevelőmunka minden területén érvényesülnek és a nevelésben résztvevő valamennyi személy alkalmazza, illetve tekintettel vannak egymásra)
- A gyerekek passzivitását fel kell oldani és aktivitását értékes, hasznos irányába fel kell kelteni és fenn kell tartani.

4.5.1.Értéknevelés

A mai értékválságban lévő társadalomban, ahol az értékmérés az üzlet, a pénz, a fogyasztás, a tömegmanipulálás körül forog, fontos feladat, hogy valamilyen iránymutatást adjuk. Bizonyos örök, minden társadalmi formában meglévő értékeket feltétlenül meg kell mutatnunk a gyerekeknek, fiataloknak, akár beszélgetés, akár hiteles példamutatás formájában. (Pl. a béke, igazságosság, szabadság, szeretet, testvériség, a másokon való segítség, az önzetlenség, a tisztelet, anyaság, a lelki értékekkel is felruházott szerelem, stb.) Fontos tudni, hogy csak azok az értékek válnak belsővé (interiorizálódnak), amelyeket olyan személy mutat meg számára, akivel érzelmileg illeszkedni tudnak, akivel azonosulnak. Ugyanakkor arra is nevelünk, hogy pluralista társadalomban élünk, vagyis nem csak a saját értékeinket erősítjük, hanem a tőlünk eltérő másféle értékeket is tiszteletben kell tartanunk.

4.5.2.Műveltségre nevelés

A gyermekek érdeklődését felkeltjük a szellemi értékek, a művelődés irányába is. Az iskolai kudarcélmények ellenállást váltanak ki, ilyen értékek felé. Azonban a tudományok a művészetek és más műveltségbeli területek iránt mégis fel lehet kelteni az érdeklődést, és az igényt ki lehet alakítani az ezekkel való foglalkozásra, ha kötetlenebb, szabadabb, a természetes kíváncsiságra építő formákat használunk. (Pl. vetélkedők, könyvtár, Internet, kiállítások, kulturális előadások, színház stb.).

4.5.3.Szexuális életre, párkapcsolatokra való felkészítés

Szerelemre való felkészítés. Mik az udvarlás kulturált formái, a párkapcsolat formái, a másik megbecsülése. Ne rombolják szét a kapcsolataikat. A kapcsolatokat építeni kell. Meg kell

tanítani a korszerű fogamzásgátlás gyakorlatára fiataljainkat. Tudatosítani kell bennük a szexuális élet felelősségét.

4.5.4. Tanulás segítése

A gyermek képességeinek megfelelő oktatás biztosítása elengedhetetlen jövőjének alakítása érdekében. Az általános beilleszkedése a bölgyei iskolába nem problémamentes, ezért a napi kapcsolattartás elengedhetetlen. A délutáni felkészülés a lakóegységekben, illetve a fejlesztő pedagógus által irányított kis csoportban történik.

Amennyiben szükséges, a gyermekvédelmi gyám kezdeményezi a gyermek szakvizsgálatát, a Nevelési Tanácsadóban, vagy a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottságban.

A gyermek tanulmányi lemaradásának, nehézségeinek megszüntetése, segítése a lakóegység vezető és a fejlesztő pedagógus feladata, egyéni foglalkozásokkal, tanulás módszertani ismeretek nyújtásával, szükség esetén külső szakember bevonásával.

A tehetséges gyermekek képességeinek felismeréséhez és kibontakozásához segítséget kell adni. Ennek személyi, tárgyi feltételeit meg kell teremtenünk, szükség esetén a gyermek vagyona is igénybe vehető (gyámhivatalai engedéllyel). Az újonnan beutalt gyermek számára lehetőség szerint, előzőleg is igénybe vett iskolát kell biztosítani.

A gyermek pályaválasztása során a gyermek elképzeléseinek, képességeinek ismeretében kell kiválasztani a további iskolatípust. A kiválasztásnál ki kell kérni a gyermek szülőjének a véleményét is. Szükség esetén pályaválasztási tanácsadás is igénybe vehető.

4.5.5. A gyermekotthoni nevelő munka módszerei

A nevelő munka módszereinek kiválasztásánál - a célok ismeretében- az életkori- és egyéni sajátosságok figyelembe vétele az alapvető szempont.

Módszereinknél - a kulturális hagyományainktól eltérően- elvetünk minden eljárást és eszközt, amely a gyermekek fizikai és lelki bántalmazását, tekintély-elv érvényesítését, elvi fegyelmet, azaz autokratikus bánásmódot jelent! Ugyanígy elvetjük a szabadság-elvet képviselő eljárásokat, azaz az elnéző, követelményt nem támasztó, csak a gyermeki "aktuális igény" kielégítését célzó túlzott engedékenységet.

Módszereink vezérelve a "növesztő-nevelés", a "terelgetés", "irányítás", "pásztorlás", azaz az erőszak-mentes indirekt hatásokra építő fejlesztés.

Az indirekt hatások a csoportban zajló történések (nevelő, gyermekfelügyelő - gyermek interakciókban)

Ennek nevelő beavatkozásai három síkon jelennek meg:

- a cselekvés,
- az érzelmi azonosulás
- és az értelem síkján.

Szokáskialakításokat célzó “beidegző” hatások:

- a követelés, a gyakoroltatás, a segítségadás, az ellenőrzés-visszajelzés és az ösztönzés módszerei. (cselekvési szint)
- a példaképek kialakulását célzó magatartási modelleket közvetítő hatások:
- mint a mesélés, a gyermek környezetében tapasztalható tények, jelenségek bemutatásának, illetve legfőképpen a személyes példaadás, modell-nyújtás (szerep-minták) módszerei. (érzelmi azonosulás szintje)
- a meggyőződés kialakulását segítő tudatosító hatások:
- a gyermekekkel való beszélgetések, a közös élményfeldolgozások, könyvnézegetések, környezet megfigyelései, séta közbeni beszélgetések, stb.(értelmi fejlődés és fejlesztés szintje)

A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével, a mintakövetés sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint a kognitív/értelmi szinten zajló fejlesztések. Különös gondot fordítunk a nevelő munkában résztvevő, sőt a technikai személyzet magatartásában tapasztalható non-verbális magatartás minőségére. Az érintésre, a mozdulatokra, a szemkontaktusra, a mimikára, a hangsúlyra, hanghordozásra, hangerőre különös figyelmet szentelünk.

Külön gondot fordítunk a nagyon megterhelő munkát végző gyermekfelügyelők, pedagógusok, stb. kiégésének megelőzésére.

A szakmai továbbképzések, az intézményen belüli pozitív megerősítések a nevelőmunka hatékonyságának emelését, ill. a gyermekekre (és kollégákra) irányuló humánus viszonyulás lélektani feltételeit hivatottak biztosítani. Ilyen feltételek mellett joggal várhatók el a hatékony fejlesztés módszereinek alkalmazása a nevelőmunkában a munkatársaktól.

Konkrét módszerek:

- Hozott szokások megismerése, feltérképezése
- Helytelen szokások leépítése helyes minták nyújtásával
- Meggyőzés és magyarázat
- Gyakoroltatás- pozitív megerősítéssel
- Ellenőrzés
- Egységes követelményrendszer

Egyéni beszélgetések módszere:

Egyik legfontosabb módszer a nevelésben az egyéni beszélgetések. Rendkívül fontos a gyermek bekerülése esetén előtörténetének a megismerése, hiszen csak ennek fényében lehet megérteni esetleges bántalmazottságát, elhanyagoltságát, rossz, illetve hiányos szocializációját és kötődődési zavarai hátterében lévő okokat, csak ennek ismeretében lehet nevelését tudatosan megtervezni, végezni.

Egyéni sikerhez juttatás:

A gyermekben megkeressük az erősségeket, lehet ez bármely terület-ezt továbbfejlesztjük. Önbizalmat adunk, mely a gyengeségek leküzdésében segít.

Csoportgyűlések személyiségfejlesztő módszerei:

A csoportgyűlések során mód nyílik a közös problémák megbeszélésére, kérdések megvitatására, magatartásproblémák, konfliktusok kezelésére, önismereti nevelésre a gyermek-kamasz közösség „által tartott tükör” segítségével, csoportos viselkedés terápiára. A közösség ereje is igen erőteljesen hat az egyén személyiségfejlődésére.

Gyakorlatok alkalmazásával, lehetőség van bizonyos – a közösség vizsgálatának tárgyává tett – szituációk eljátszására, a dramatizálással történő modellezésre, utána a látott tapasztalatok megbeszélésére, feldolgozására.

Otthongyűlés:

Rendszeresen havonta egy alkalommal kerül összehívásra. Összehívását bármikor kezdeményezheti a gyermekönkormányzat és a gyermekotthon vezető.

Szociometria módszere:

A közösség fejlesztése során bizonyos időközönként érdemes felmérni az aktuális közösségi hálót, melyre a szociometria módszere kiválóan alkalmas. Ennek során felszínre kerülnek a szimpátiák, ellenszenvek, barátságok és az esetleges peremhelyzet is. Ennek ismeretében válik lehetővé a közösség tudatos fejlesztése.

5. Rekreációs szolgáltatások:

A rekreációs szolgáltatások tekintetében az alapvető tárgyi és személyi feltételek megteremtése terén sokat fejlődött otthonunk. Számítógépes terem, 10 géppel, kézműves és fejlesztő szoba, külön épületben sportra alkalmas helyiség, szabadtéri kézi-és futballpálya áll rendelkezésünkre. Felszereltségük jó, pályázati és alapítványi forrásoknak köszönhetően. Feladatunk, hogy az elavult udvari játékokat kicseréljük. Szabadidős nevelőt alkalmazunk, aki a gyermekek és fiatalok érdeklődése és igénye szerint szervezi a tevékenységeket. A csoportvezetők heti rendszerességgel különböző szabadidős kínálattal várják gyermekeinket. A gyermekotthon elzártágából adódóan különösen a kamaszkorú ellátottaknak kell életkoruknak megfelelő elfoglaltságról gondoskodnunk.

A gyermekotthon szabadidős hagyományai:

- Szakkörök (szövvő, tea-ház- beszélgető kör, sport, kiskukta, természetjáró, informatika, játék)
- Modern tánc
- Versmondó-és mesemondó versenyek (a tehetségeseknek bekapcsolódás a körzeti és megyei versenyekbe)
- Színház és egyéb kulturális események látogatása.
- Táborozások
- Jutalom utak (Olaszország)
- Kirándulások (csoportok kirándulása – Balatonra, Zalakarosra, stb.)
- Strandolás- Marcali, Balaton
- Pályázatok útján nyert kirándulások (céllal megjelölt)
- Atlétikai versenyek (korosztályonként, gyermekotthonok növendékei között)

Szabadidő kulturális rendezvényei:

- Ó-év búcsúztató – kisebbeknek vetélkedővel
- Szilveszter – Buli-móka, a nagyoknak DISCO
- Télapó – csoportokba látogat el a Krampusszal a Télapó – Mikulás DISCO
- Farsang – KISZE égetés – farsangi bohóságok
- Főzőverseny- „Körbe jár a fakanál”
- Pedagógus nap – nevelők, tanítók köszöntése,

Szombati sport délelőttök gyermekeknek.

Jeles napok hagyományai:

- Adventi ünnepkör
- December 13. Lucázás
- December 20 – 27. Betlehemjárás házalóval
- December 23. Ünnepi vacsora, fenyőállítás, mézeskalácssütés, Betlehemi műsor
- December 26. Aprószenteki sibrálás (korbácsolás)
- Január 1. Újév köszöntése
- Farsang
- Kiske babuállítás, égetés
- Bolond lakodalom
- Műsoros rendezvény – Bál
- Húsvét
- Tojásfestés, berzselés, karcolás, mintázás, tojásfa állítás, díszítés
- Locsolkodás, tojásdobálás
- Részvétel istentiszteleten, körmeneten
- Pünkösöd
- Istentiszteleten részvétel
- Pünkösödölő játék és köszöntő házaló
- Falunap augusztus, Királyi Szakácsok versenye
- Színtér biztosítása
- Bekapcsolódás a megrendezésbe, lebonyolításba, a Hagyományőrző Egyesület programjaiba.

5.1.Egészségügyi és étkezési szolgáltatások:

A gyermekotthonban biztosítjuk a napi ötszöri étkezést az életkornak illetve az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően. Gondoskodunk továbbá az orvos előírásainak megfelelő étkezésről, különösen beteg gyermek esetén.. Szorgalmi időszakban a felső tagozatos gyerekek az általános iskolában kapják a tízórait, ebédet, uzsonnát.

Feladatok:

- Étrend összeállítása a gyermekkel közösen-az egészséges és változatos étkezés követelményeinek megfelelően
- Árkalkuláció készítése a takarékosági szempontokat figyelembe véve (Interneten kikeresni az árakat)
- Bevásárlás megszervezése- gyermekkel közösen
- Bevásárlás
- Ételkészítés- életkortól függően fokozatos önállósodás- a segítéstől az önálló főzésig

Az egészségügyi alapellátást a gyermekotthonnal megbízási szerződében álló háziorvos látja el. Heti egy alkalommal tart rendelőt a gyermekotthonban. Az ápolási nővér heti három munkanapot tartózkodik az intézményben., vezeti az egészségügyi füzetet (védőoltások, gyógyszerelés, diéta, kontrollvizsgálatok ideje). Szakorvosi ellátást Marcaliban, Kaposváron, Pécsen, Budapesten tudunk igénybe venni.

A gyermekotthon törvényben előírt kötelezettsége, hogy gyermekek egészségi állapotát figyelemmel kísérje (rendszeres szűrés) és megszervezze részükre a szükséges egészségügyi ellátást.

A gyermeket, bekerülését követően a háziorvos, megvizsgálja, felveszi a kapcsolatot előző háziorvosával, bekéri a meglévő orvosi dokumentációt. A gyermekjóléti szolgálat a Gysz-2 Gysz-4. számú adatlapokat megküldi a gondozási hely részére. Elkészítetjük a gyermek közgyógyellátási igazolványát.

A gyermek betegsége esetén azonnal orvoshoz fordulunk. Ha szakorvosi vizsgálat szükséges, felnőtt kíséri el a gyermeket, elmagyarázza a vizsgálat, beavatkozás formáját.

A gyermek orvosi vizsgálataihoz, műtéthez csak a gyermek gyámja adhat hozzájáruló nyilatkozatot. Ezért a gyermek egészségi állapotában bekövetkezett változásokról az ápolási nővér, lakóegység vezető értesíti a gyámot. Az orvos utasításának megfelelő ellátást a gyermek gondozói biztosítják Gyógyszert csak az orvos utasítására kaphat a gyermek, az

előírt adagban, melyet a gondozó adagol, felügyeli a bevételét. A gyógyszer szekrényben gondosan elzárjuk.

Fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést igénylő gyermek esetén a lakóegység vezetője megszervezi, hogy a gyermeket gondozói rendszeresen meglátogassák a kórházban, illetve ha a kórház távol van, telefonon kapcsolatot tartsanak vele.

5.2.Napi életgyakorlat

A gondozás-nevelés elemei a gyermekotthon mindennapi gyakorlatában valósulnak meg. Szervezett, jól átlátható, megérthető struktúrát alakítottunk ki, mely a gyermekeknek biztonságot, kiszámíthatóságot jelent. Az alapvető napi életritmus kialakításában a lakóegységekben azonosak a keretek, a csoport a kor és nem függvényében kialakítja saját arculatát, a gyerekek életkorának megfelelő mely egyben terápiás célokat is szolgál.

A heti- és napirend pedagógiai jelentősége fontos: a gyermekeknek meg kell tanulniuk a testi gondozás, étkezés, tanulás, pihenés és munka módjait. A nevelés alapvető eszköze a tevékenység, mely együttműködésen, megegyezésen alapul.

Fő területei:

- tanulás
- munka
- szabadidős tevékenység.

A napirendnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a gyerekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételeket megteremtse. Biztosítani kell a gyerekek gazdag, változatos tevékenységét, életkornak és szükségleteknek megfelelő váltakozását. A napirend bizonyos keretek közt rugalmas, így lehetőség van az előre nem tervezett események beillesztésére.

A nevelés alapvető keretei, melyeket előre kell tervezni:

- gondozás
- egészséges életmódra nevelés
- közösségi nevelés
- egyéni bánásmód
- játék, munka, tanulás, kulturális tevékenységek.

Az önkiszolgáló és önellátó tevékenységekbe minden gyermek életkorának megfelelően vesz részt. Minden gyermekünk életkorának megfelelően el tudja látni magát.

A gyermekek személyes tárgyaikat elkülönítve tudják tárolni az íróasztalukban, és a saját szekrényükben.

Nagyobb értékű személyes holmijukat a nevelői szoba széfjében tárolhatják.

A gyermekeket egészséges életvitelre, helyes szokásokra neveljük. A személyes és környezetük higiéniájának elsajátítására különös figyelmet fordítunk. A személyi higiénia kialakítása során nagyon fontos a fokozatosság, a megtanítás, megmutatás, a rendszeres ellenőrzés.

Szexuális felvilágosítást, egészségkárosító szokások veszélyeire való figyelem felhívást (dohányzás, alkohol, drog, korai szex). Egyéni beszélgetések, filmek, előadások (orvos, védőnő) segítségével oldjuk meg.

A tevékenykedtetési formák kiterjednek a háztartási munkára, mint takarítás, mosás, vasalás, ruhajavítás, főzés, mosogatás, kertészkedés, állatgondozás, barkácsolás, melynek célja az önálló életre való felkészítés.

A gyermekotthonban nevelkedők havonta koruknak megfelelő összegű zsebpénzt kapnak, amiről szabadon rendelkeznek.

A 10 évnél fiatalabb gyermekek a gyermekfelügyelő segítségével, előre megtervezve használja fel zsebpénzét, míg az idősebbek egy összegben kapják meg és önállóan gazdálkodnak.

A gyermekek alapvető jogait tiszteletben tartjuk, joguk van a nevelésük, oktatásuk, vallásgyakorlásuk kérdéseiben véleményt nyilvánítani.

Jogaik gyakorlásában gyermekönkormányzat működése van a segítségükre. Társaikat ők is tájékoztatják jogaikról, kötelességeikről és a jogorvoslati fórumokról.

A napi rendszeres tevékenységeket (időrendben) a napirend tartalmazza. A házirend összefoglalja, hogy a gyermekotthon munkatársai és lakói miként teljesítik egymással szembeni kötelezettségeiket, és hogyan érvényesíthetik jogaikat, az együttműködésük kereteit, elvárt módját, valamint a fegyelmezési és jutalmazási módszereket is.

5.2.1.Napirend

Iskolaidőben

6:00	Ébresztő (a középiskolába bejáró gyermekek a busz indulásának függvényében kelnek).
6.00-6.30	Tisztálkodás, ágyazás
6.30-6.45	Reggeli, fogmosás, tízórai elkészítése
6.45-7. 15	Takarítás, rendrakás
7.15	Indulás az iskolába, óvodába
8.00-14.00	Iskolai oktatás
14.00	A általános iskolások megérkeznek
14.00-14.30	Szabadidős foglalkozások
14.30-16.00	Tanulás napköziben, lakóegységben, kiscsoportban, gyógypedagógiai fejlesztések
16.00.-17.00	Kötetlen szabadidő levegőzés az udvaron
17.00.-18.30	Szabadidős kínálat: számítógépezés, asztalitenisz, foci, filmvetítés, csocsó, kártyajátékok, tollaslabda, görkorcsolya, kerékpár, tánc, kötetlen játék, vacsora előkészítése
18.30.-19. 30	Vacsora, napi értékelés, kötetlen beszélgetés
19.30.-20.00	Szabadidő a fenti kínálat szerint
20.00-21.00	Fürdés, tanszerek, ruhák ellenőrzése, elpakolása
21.00-22.00	Szabadfoglalkozás, tv, társas játék, beszélgetés
22.00	Villanyoltás

Ünnepnapokon, hétvégeken, szünetekben	
8.00- 9.00	Folyamatos felkelés, önállóan végzett egészségügyi tevékenységek. Besegítés a reggeli elkészítésébe, terítés.
9.00	Reggeli
9.30-12.30	Délelőtti egyéni és csoportos elfoglaltságok. Istentisztelet, televíziózás,

	zenehallgatás, játék, végzett tevékenységek. Takarítás, mosás, vasalás, segítség a főzésben, sütésben. Terítés. Ház körüli tevékenységek, udvar, utca takarítása, növényápolás, kerti munka.
12.30-13.00	Ebéd
13.00.-14.00	Kötetlen szabadidő levegőzés az udvaron
14.00 -19.00	Háztartási tevékenységek, takarítás, bútorápolás, mosás, vasalás. Szabad és csoportos foglalkozások életkortól és szándéktól függően. Uzsonna 16:00 körül. Visszautazás a kollégiumban (szorgalmi időben). Kirándulás, engedélyezett kimenő, zenehallgatás, televíziózás, újságolvasás, kerékpározás. Vacsora elkészítése, terítés.
19.00-19.30	Vacsora
19.30-22.00	A lakás kitakarítása, egészségügyi tevékenységek személyenkénti ellenőrzése (haj, köröm, másnapra ruházat előkészítése). Fehérneműk, zoknik mosása Csendes tevékenységek: olvasás, beszélgetés, mese, rajzolás, társasjáték. Késői televíziózás lehetősége egyeztetés alapján.
22.00 -	Villanyoltás, pihenés

A napi életgyakorlat során a különösen figyelünk a következő területekre:

- Szokásrendszer elsajátíttatására, működtetésére, begyakoroltatására- figyelembe véve az életkori sajátosságokat, vagy szükségleteket.
- Életgyakorlat része a napi program közös megbeszélése, esti értékelése, tekintettel az egyes gyermekek önértékelésére is. (közösség-és személyiségfejlesztő módszerek alkalmazása)
- Biztosítjuk a napi ötszöri étkezést
- Az étlapokat havonta összegyűjtve tároljuk. Tervezésük a gyermekekkel közösen történik. A főzésben, előkészítésében, a terítésben, mosogatás rendrakás folyamatában felelősi rendszer működik. A feladatok elosztását a gyermekek részvételével, aktív bevonásával végezzük. Az önként vállalt feladatokat szívesebben teljesítik gyermekek, de minden munka fajtát el kell sajátítaniuk életkornak, nehézségi foknak megfelelően. A beosztást kifüggesztjük hét elején a faliújságra.
- A szabadidős, őszi-téli, tavaszi-nyári szüneti programok tervezettek. A gyermekotthonban jól látható helyen kifüggesztjük a közös kínálatot. A lakóegységek

ezen felül saját programot készítenek a csoport és egyes gyermek igényének megfelelően.

- A ruhák, cipők megfelelő gondozása, karbantartása a napirend része, de az eszközök biztosítása előzetesen történik.
- A ruházat beszerzése a gyermekkel közösen történik, az egyéni tulajdon védelmére nevelést szolgálja, hogy nem engedjük az egymás közti cseréket.
- Gyermekünknek fényképalbuma, a 2010. évtől pedig élettörténet naplója van, melyet a gyermekfelügyelő és a gyermek közösen készít.
- Joguk van, hogy meghallgassák véleményüket az őket érintő kérdésekben, tanítjuk a joggyakorlást.
- A gyermekek részt vesznek az érdekképviselői fórum munkájában
- A gyermekek irányított tevékenység nélkül napi egy órát a szabad levegőn tartózkodnak. Az időpontokat (hétközben, hétvége) a napirend tartalmazza. A szabad levegőn való tartózkodást az esemény naplóban naponta nyilvántartjuk.

5.2.2. Nevelők, gyermekfelügyelők és gyermekek együttműködésének koordinálása

A saját felnőtt rendszer kialakításra került gyermekotthonunkban. Minden gyermekfelügyelőhöz három-három gyermek tartozik. Azok gyermekek tartoznak egy-egy felnőtthez, akihez kötődés szorosabb, a kapcsolat bizalmasabb. A következő feladatok jelennek az együttműködés folyamán.

- a ruházat pótlása javítása, tisztán tartása, egyéni öltözködés és stílus alakítása
- élelmiszer és tisztítószer bevásárlás a gyermekekkel együtt kezeli és irányítja a zsebpénz felhasználását (6-14 éves korig)
- szervezi a név és születésnap megünneplését
- vezeti és ellenőrzi a egyéni felszerelések nyilvántartását és leltárát
- élettörténet könyvet vezetése

A lakóegység vezető napi kapcsolatot tart az óvodával, iskolákkal, szülői értekezleten vesz részt, pszichiáterhez viszi a gyermekeket.

A gyermekotthon házirendje konkrétan szabályozza:

- a napirenddel kapcsolatos feladatokat,

- viselkedési, magatartási szabályokat,
- jutalmazás, szankcionálási lehetőségeket,
- a kapcsolattartás rendjét, lehetőségeit,
- gyermekek jogait és kötelességeit,
- a panaszjog érvényesítésének módját

5.2.3. Jutalmazás, elmarasztalás

A nevelői feladatellátás során a növendékek magatartását, tanulmányi, önkiszolgáló és egyéb tevékenységét folyamatosan értékeljük. A kívánt normák betartását elsősorban a pozitív megerősítés eszközeivel érjük el.

Olyan nevelési gyakorlatot alkalmaz a gondozási hely, amely során a növendékek helyes megnyilvánulása elismerésre kerül, helytelen cselekvése pedig a megfelelő mértékben az emberi és gyermeki jogkörök betartása mellett elmarasztalásra kerül.

A gondozási hely életében lényeges szerepe van a jutalmazásnak és az elmarasztalás módszereinek, eszközeinek. A jutalmazás és az elmarasztalás célja az önértékelési képesség fejlesztés, és a társadalom különböző csoportjai vonatkozásában a megfelelő együttélési normák kialakításának elősegítése. Fontos a jutalmazó és az elmarasztaló szakemberek által közvetített értékek megerősítése, az általuk elvetettek gyengítése, azaz magatartás- és tevékenységszabályozó funkciót töltenek be.

A gyermeknevelés folyamán nagy szerepe van a pozitív (jutalmazás) és a negatív (elmarasztalás) következményeknek. Ezek határozzák meg a gyermek viselkedését. A dicséret, jutalom hatására az adott viselkedés gyakorisága megnő, rögzül az adott viselkedésminta.

Negatív következmények esetén az adott magatartás megjelenési valószínűsége csökken.

A legegyszerűbb és legfontosabb jutalmazás a figyelem és a dicséret.

Jutalmazás:

- Kimenő, plusz kimenő biztosítása
- Magatartástól függően kiemelt, rendezvényeken, sporteseményeken, koncerten, a település szabadidős rendezvényein való részvétel önállóan
- Alkalmi tárgyi jutalmak

Elmarasztalás:

- kimenő megvonása
- alkalmi tárgyi jutalmak kiiktatása
- jutalom megvonása (pl. rendezvényeken, sporteseményeken, koncerteken, a település szabadidős rendezvényein való részvétel)
- IKT eszközök használatának részleges korlátozása

A nevelési folyamat fontos eleme az ellátottak folyamatos és rendszeres értékelése, amely egyrészt egyéni, tárgyyszerű visszajelzés formájában valósul meg, másrészt a csoportgyűlések, lakógyűlések keretei között, havonkénti, valamint szükségszerű rendszerességgel. Az értékeléseken, a gyermek egyéni és a csoportközösség általános magatartásának, mindennapi tevékenységének megbeszélése történik az önértékeléstől a társak értékelésén keresztül a nevelő általi megerősítésig, vagy bírálatig.

Az értékelés szempontjai között elsősorban a mindennapi életben adódó, ismétlődő feladatok és kötelezettségek játszanak kiemelt szerepet, elsősorban: szoba, közös helyiségek rendbetétele, a ruhásszekrény rendezettsége, a gyermekre bízott feladatok teljesítése, tanulással összefüggő kötelezettségek teljesítése, közösségi aktivitás, a róluk gondoskodó felnőttekkel fenntartott viszony minősége.

Az értékelést követően a gondozási hely szakemberei javaslatot tesznek a növendékekkel kapcsolatban a jövőre nézve, a kiskorúak még hatékonyabb nevelése érdekében.

A gyermekvédelmi ellátásban a tanulási tevékenységnek, mint a fejlesztési területek egyik kiemelt elemének, lényeges funkciója van a növendékek általános személyiségfejlesztésében, mivel a beutalásra sokszor éppen iskolai magatartásuk, iskolakerülésük, a tankötelezettség elmulasztása miatt került sor.

A múltbeli események feldolgozása mellett hangsúlyos a reális jövőkép kialakítása is.

Kortársaival, valamint a gondozását-nevelését ellátó felnőttekkel alakuljon ki pozitív, bizalmon alapuló kapcsolata.

Alakuljon ki bennük az egymás segítségének pozitív érzése, az egymásért való felelősségérzet. A társadalmilag elfogadott, ill. elutasított viselkedésformák megismerése, az erkölcsi értékrend elsajátítása, fontos a pozitív értékek belső igénnyé tétele.

A személyes törődést biztosító foglalkozások esetében lehetőséget kell biztosítani a növendékek számára, hogy egyéni problémáikat feltárják, és ezek feloldásában a szakemberek segítségét nyújtsanak.

Feladat a növendékek mentálhigiénés gondozása, megtanítani őket önmaguk és mások tiszteletére, szeretetére, megbecsülésére, megfelelő önismeretre és tűrőképességre, a nehézségek és problémák természetes megoldásának fejlesztésére, és biztosítani az egyéni foglalkozásokat.

5.2.4.Családokkal való kapcsolattartás

A hazagondozás feltétele, amely alapvető cél, a meglévő családi kapcsolatok erősítése, ápolása. Ez magában foglalja a család, a hozzátartozó látogatását a gyermekotthonban, a gyermek hazalátogatásait, tehát a folyamatos és időszakos kapcsolattartást.

A családi kapcsolatokat erősíti a gyermekotthon nevelője, aki a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, valamint a társintézmények családdal foglalkozó szakembereivel együttműködve végzi tevékenységét. Segíti a gyermekvédelmi gyám munkáját.

Intézményünkben látogatásra kiválóan alkalmas kapcsolattartó lakást alakítottunk ki, amely testvérsorokhoz érkező szülőknek is biztosítja az együttlét kulturált lehetőségét. A gyermekvédelmi gyám, valamint egy ügyeletes nevelő a látogatás idején az intézményben tartózkodik, szükség esetén felügyeli a látogatást, megbeszéli a felmerülő problémákat, tájékoztatja a szülőt a gondozott gyermek neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről. A továbbtanulás, képzés, életpályája kijelölése előtt a gyermekvédelmi gyám kikéri a szülő véleményét.

Családi napokat szervezünk, melyeken a szülők és gyermekek közös programokon vesznek részt. Célunk a szülői kompetenciák erősítése, szülő-gyermek kapcsolat javítása, minták nyújtása a nevelés terén.

A látogatások a gyámhivatal határozatai alapján történnek. A gyermekotthon és a szülő a gyermek, nevelésbe vételét követően megállapodást köt, mely tartalmazza a kapcsolattartás helyét idejét. A kapcsolattartást akadályozó körülményekről a szülő, a nevelő, a gyermekvédelmi gyám előzetesen tájékoztatják egymást. A szülőnek fel nem róható okból az elmaradt kapcsolattartást pótolni kell, amelyre előzetesen egyeztetett időpontban kerülhet sor. /betegség, rendkívüli munkavégzés/ A szülő hibájából elmaradt kapcsolattartást nem pótoljuk! A látogatások, a gyermek elvitelének és visszaszállításának szabályait a házirend tartalmazza.

Kapcsolattartás formái:

- Látogatás a gondozási helyen
- Levelezés
- Telefonkapcsolat
- Ajándékozás
- Csomagküldés
- Folyamatos kapcsolattartás
- Időszakos kapcsolattartás

A gyermek számára a kapcsolattartáshoz szükséges lehetőségeket (postai költség, telefonálási lehetőség) a gyermekotthon biztosítja. A gyermekek a gyermekotthonban lévő telefonról hívhatják hozzátartozóikat. Egyéb telefonhívásokat saját zsebpénzükből fedeznek. A gyermekeket hétköznapi délután 17-20 óráig és hétvégén egész nap az adott lakóegység

számán kereshetik a hozzátartozók. Sürgős esetben, más időpontban is. A gyermekek a leveleiket feladhatják, igény esetén havi 4 felbélyegzett borítékot kaphatnak, ezen felül a zsebpénz terhére vásárolhatnak. A gyermekek leveleiket naponta nevelőiktől kapják kézhez./Visszatartani, felbontani TILOS / Ajándékot, csomagot a gyermek hozzátartozójától átvehet.

Egyéb szabályozások:

- Ha a szülő, hozzátartozó olyan állapotban - alkoholos, drogos befolyásoltság-érkezik az intézménybe, hogy látogatásával a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztetné, vagy a hozzátartozó fertőző beteg, a gyermekét nem látogathatja.
- A gyermekvédelmi gyám a gyámhivatali határozattal összhangban alkalmanként hétvégi eltávozást engedélyezhet. Az engedélyezés a szülő, hozzátartozó írásbeli kérelmére történik, ha a gyermek és szülője, hozzátartozója közötti kapcsolatot megfelelő, a gyermek gyermekvédelmi gyámja ehhez hozzájárul, illetve az illetékes gyermekjóléti szolgálat környezettanulmányában, helyzetértékelésében javasolja, valamint a gyámhivatal engedélyezi.
- a látogatásokról, eltávozásokról nyilvántartás készül, a látogató a látogatás tényét aláírásával igazolja.
- Időszakos, hosszabb hazalátogatásra iskolai szünetekben, ünnepnapokon kerülhet sor, kizárólag a gyámhivatal által engedélyezett időben, helyen és hozzátartozónál.
- Amennyiben a szabadság alatt a gyermek 30 napot meghaladóan tartózkodik a szülő háztartásában, a családi pótlékot, iskoláztatási támogatást a szülő a vagyonkezelő gondnoktól / gyermekvédelmi gyámtól igényelheti. A gyermek ellátása, felügyelete ilyenkor a gondozást-nevelést időszakosan ellátó szülő felelőssége és kötelezettsége.
- A gyámhivatal indokolt esetben előmozdítja a szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban lévő szülő gyermekével való kapcsolattartását, ha ez a gyermeket nem veszélyezteti. Ennek érdekében a gyámhivatal a szülő kérelmére, illetve a büntetés-végrehajtási intézet megkeresésére- a jegyző véleményének figyelembevételével – a gyermekkel kapcsolatos információkat

adhat. A gyámhivatal, illetőleg a bíróság – kérelemre- elsősorban akkor jogosítja fel a gyermek szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőjét a kapcsolattartásra, ha a gyermek érzelmi fejlődését a szülőtől való teljes elszakadása veszélyeztetné.

A családdal való foglalkozás formái:

- a gyermek bekerülése után a szülők meghívása, az otthon bemutatása, egyéni gondozási-nevelési elkészítése, házirend, szokások megismertetése,
- közlemények a szülőknek,
- szülő – nevelő aktív kapcsolata.
- gyermekjóléti szolgálat
- családi napok szervezése

Nevelő családgondozással kapcsolatos feladatai

A gondozott gyermek és családja közötti kapcsolat ápolása és a hazakerülés érdekében a nevelő, a gyermekvédelmi gyám együttműködik az illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozójával.

A nevelő feladata:

- a gondozott gyermek és családja közötti kapcsolat elősegítése,
- a gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra, szükség esetén a gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére kísérése,
- az okok felderítése, ha a kapcsolattartásban zavar támad,
- a gondozott gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre,
- közreműködés a hazakerülést követő teendők az életvitel megtervezésében,
- évente legalább egy alkalommal látogatást tesz a vérszerinti családnál.

5.3.A gyermekotthon kapcsolatrendszere

Kapcsolatok:

- A helyi és a szomszédos települések önkormányzataival
- Iskolákkal, melyekben neveltjeink tanulnak
- Gyermekjóléti Szolgálatokkal, gyámhivatalokkal
- Munkahelyekkel (Hans Paus Hungária Kft, Tekla Kft, Halm Bt)
- Egyházakkal (Katolikus, református)
- Társintézményekkel
- LOSZE
- Nevelési Tanácsadók, Tanulási Képességeket Vizsgáló és Beszédvizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága

5.3.1.Szponzorálás

Otthonunk minden lehetőséget kihasznál, hogy gyermekeink minél jobb ellátásban részesüljenek. A munkatársak által létrehozott „Kapaszkodó” közhasznú alapítvány a szabadidős tevékenységek, sport és kulturális programok támogatását tűzte ki célul. Adományozóink száma az évek során nőtt, köszönhetően a dolgozók elkötelezettségének, kapcsolatainak, valamint a pályázati lehetőségek kihasználásának. A szabadidős tevékenységek tárgyi feltételeinek javítása, nyári programokhoz való hozzájárulás a rekreációs szolgáltatások minőségét emeli.

Külföldi támogatóink, német, osztrák, olasz magánszemélyek a ruházat, játékok és háztartási cikkek adományozásával enyhítik anyagi nehézségeinket.

5.4.A szakmai felkészültség biztosításának módjai, formái

COMENIUS 2000 minőségfejlesztési program I. intézményi modelljét a gyermekotthon, iskola területére is kidolgoztuk, működtetjük. Az elvek azonosak, de az intézményegységek specialitásai megjelennek a dokumentációban és megvalósításban.

Helyzetelemzés készült az intézményről. Sikertült elindítanunk egy párbeszédet a partnerekkel a gyermekotthon működéséről. A párbeszéd eredményeként kialakult az intézményben egy sajátos minőségkép, ami tartalmazza a közvetlen környezet, a kliensek elvárásait, és e

kettőnek mind teljesebb összehangolására való törekvést. A minőség biztosítása megköveteli a erősségeink, gyengeségeink, lehetőségeink és veszélyeink számbavételét (PDCA-ely)- ebből kiindulva a rövid, közép és hosszú távú tervek meghatározását, az ebből következő konkrét feladat lebontást.

Munkatársainkat rendszeres továbbképzések, tapasztalatcserék szervezésével szakirodalom biztosításával segítjük a megváltozott feladatok ellátására. A megbeszélés, az esetmegbeszélés, a szupervízió lehetősége minden munkatárs számára elérhető. A továbbképzések a továbbképzési terv szerint történnek. Az elvégzett képzéseket és továbbképzési pontokat nyilvántartjuk.

Félévente szakmai napokat szervezünk külső és belső előadókkal. A szakmai napok témái az aktuális gondozási-nevelési helyzetből fakadnak, törekszünk az új szakmai ismeretek elsajátítására, alkalmazására. Kis szakmai csoportok, műhelyek megbeszélései havonta szükség esetén sűrűbben történik.

Esetmegbeszélés:

Az esetmegbeszéléseken a közösségben dolgozó felnőtteken kívül részt vesz a 12 évnél idősebb gyermek, fiatal felnőtt, a gyermek gyermekvédelmi gyámja, fejlesztőpedagógusa, lehetőség szerint gyermekeket tanító pedagógusok, pszichológus.

Az esetmegbeszélés menete:

- A team egy tagja, lehetőség szerint az a felnőtt, aki bizalmi kapcsolatban van a gyermekkel, ismerteti a személyiségében történt változásokat. Feltárja a pozitív folyamatokat, megvilágítja a problémákat.
- A gyermek, vagy fiatal felnőtt elmondja, milyennek látja önmagát, helyzetét, céljait.
- A team minden tagja kifejti véleményét.
- A nevelő ismerteti a gyermek és szülő kapcsolatának alakulását.
- A pszichológus beszámol a terápia eredményeiről.
- A pedagógusok az iskolai előmenetelről adnak képet.

A team közösen meghatározza a következő időszak céljait és konkrét feladatait és rögzíti az egyéni gondozási nevelési tervben.

Csoportmegbeszélés:

A gyermekotthonban lakóegységként a gyermekotthon vezető által irányított megbeszélés, tervezetten havonta, szükség esetén azonnal.

- gyermekekkel kapcsolatos problémák megbeszélése és közös megoldása,
- gyermekek tanulmányi munkája, magatartása,
- következő hónapra tervezett programok megbeszélése, megszervezése, feladatok kiosztása,
- egyéb, a dolgozók munkájával kapcsolatos problémák megbeszélése, megoldása.

A munkatársak fejlődését biztosító szolgáltatások:

- Szakmai napok
- Szakmai Konferenciák, szakmai műhelyek
- Tapasztalatszerző látogatások
- Továbbképzések, tanfolyamok
- Szupervízió- a szakmai team lélektani támogatása

A meglévő objektív mérőrendszerek továbbfejlesztése szükséges (nevelési folyamatok mérése – az önálló életvezetésre való felkészítés eredményessége)

Az intézmény vezetése, munkatársai elkötelezettek a szakmai programban megfogalmazott küldetés és értékrend érvényre juttatása iránt

5.5. Elbocsátás az otthonból

A gyermekotthon a gyámhivatalnak a gondozott gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét megszüntető határozata alapján az ellátást megszünteti, a gondozott gyermeket határozatban megjelölt személynek átadja. Az átadás megtörténtét, a gondozott gyermeket átvevő személy aláírásával igazolja továbbá a gyermek dokumentációiról, ruházatáról stb., az előre elkészített átadás-átvételi jegyzőkönyvet. Bármilyen okból is szűnik meg a gyermek vagy a fiatal gyermekotthoni elhelyezése, ez az élethelyzetében jelentős változást okoz. Erre a gyermeket, fiataalt, a csoportot fel kell készíteni.

Gyermek távozhat:

- vérszerinti szüleihez

- örökbefogadó szüleihez
- nevelőszülőhöz
- más intézménybe
- nagykorúvá válással

A nagykorúvá vált fiatal felkészítése az önálló életre már előzőleg az évek során történik. Amennyiben a fiatal utógondozói ellátást kér, számára biztosíthatjuk ennek igénybevételét tovább a gyermekotthonban. Kiemelten fontos a gyermek felkészítése nagykorúságára és képességei, önállósága alapján kell kiválasztani utógondozói ellátásának színterét.

Feladatok a gyermek elhelyezése kapcsán:

- Gondozási hely megváltoztatása ügyében részt veszünk az gyámhivatal által szervezett tárgyaláson.
- A gyermek eltávozásakor leendő gyermekvédelmi gyámjának, nevelőjének átadjuk a gyermek személyes tárgyait a leltár alapján, a gyermek teljes iratanyagát, egészségügyi dokumentációt, a gyermekről készült fényképeket, élettörténeti füzetet.
- A gyermek távozásáról a gyermekvédelmi ügyintéző értesíti:
  - a szülő lakóhelye szerinti család- és gyermekjóléti központot
  - a pártfogó felügyelet, megelőző pártfogás alatt álló gyermek, fiatal felnőtt pártfogó felügyelőjét

5.6. Szakma etika

A gyermekvédelmi szaktudás ismeretanyagának külön elemeként említjük az etikai kódexet. A szakmai igény az etikai szabályozásra már megjelent. Ennek létrehozásához az egész szakmának szüksége van, ezért a szakma minden területének részt kell vennie a kidolgozásban. Jelenleg a szociális munka etikai kódexe irányadó.

5.7. Dokumentáció

A gyermekotthoni szakmai munka bizalmas munkakör. Az ott dolgozók a gondozott gyermekek és fiatalok (és hozzátartozóik) személyes adatainak bizonyos, meghatározott köréhez hozzáférnek - és ezeket felhasználják tevékenységük során. Tevékenységükre irányadó a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. LXIII. törvény rendelkezései, és ezt külön is szabályozza a 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról. Minden munkatárs szigorú kötelezettsége, hogy megismerje és betartsa ezeket a jogszabályokat.

A dokumentációk típusai

- alapító okirat
- SZMSZ
- gazdálkodással kapcsolatos elszámolások, kimutatások
- leltár
- eseménynapló
- szakmai program

Gondozottak személyes iratanyaga, amelyben megtalálhatók:

- Bekerülést megelőző események dokumentumai
- Határozatok
- Gyermekvédelmi gyám, gyermekjóléti szolgálat családgondozói jelentések
- Egészségügyi dokumentumok, egészségügyi kísérőlap
- Igazolványok, okmányok
- „Gyermekeink védelmében” nyilvántartási rendszer adatlapjai
  - „Egyéni gondozási-nevelési terv”
  - GH-3 adatlap
  - TESZ-4 adatlap
  - GYSZ-7 adatlap

- Értesítés a befogadásról
- Értesítés az elbocsátásról
- Tájékoztatás az ellátásról
- Befogadó nyilatkozat
- Utógondozói ellátáshoz együttműködési megállapodás
- Feljegyzések a gyermekről
- Ruhaleltár
- Jegyzőkönyvek a szökésekről
- Nyilvántartás a szökésekről
- Zsebpénzkarton
- Házi rend (napirend)

5.8. A nyilvántartás

A gyermekvédelmi törvény bevezette az egységes nyilvántartási rendszert, amely a 2021-es évtől már online formában kerül kitöltésre.

5.9. Távlatok a gyermekotthoni nevelés fejlesztéséhez

- A családi jelleg erősítése, az életszerű körülmények elérése
- A gyermekotthon szolgáltatásainak minőségi javítása, a minőségfejlesztési program alapján.
- Tárgyi feltételek javítása (bútorzat, textil, háztartási eszközök, fürdőszobák)
- Tehetséges gyermeknek ösztöndíjak megpályázása.
- Terápiák alkalmazása. Ki vagyok én? (identitás tudat alakítása).
- Mentálhigiénés programok, terápiák folytatása
- Konfliktuskezelő tréningek, felnőtteknek, gyerekeknek

6. A gyermeki jogok, és a gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermek jogai:

1. Valamennyi gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító környezetben való nevelkedéshez.
2. Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a családjával való kapcsolattartásra a mielőbbi hazakerülése érdekében. Joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a fejlődését veszélyeztető helyzetek elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, az önálló élete kialakításának megteremtéséhez.
3. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.
4. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.
5. A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek, és más, kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.
6. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.
7. A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el.
8. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy lelkiismeretei és vallásszabadságát tiszteletben tartsák, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.
9. A gyermeknek joga van szülői, vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez annak szükségessége esetén. A gyermeknek joga van származása, vér szerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.
10. A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz, ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy személyét és vagyonát érintő minden kérdésben meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.
11. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és

törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.

12. A nevelésbe vett gyermek joga, hogy életkorhoz, egészségi állapothoz, fejlettséghez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan

- állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön
- gondozási helye megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kérje,
- felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vegyen részt,
- vallási, vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválaszthassa, kinyilváníthassa, valamint hit- és vallásoktatásban vehessen részt,
- véleményt nyilváníthasson a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák
- érdekei érvényesítésére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezhesse,
- támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe történő visszatéréséhez,
- családi környezetébe történő visszatérését kezdeményezhesse,
- személyes kapcsolatait ápolhassa,
- a személyes tulajdonú szokásos tárgyaihoz fűződő jogait gyakorolhassa,
- utógondozásban részesülhessen.

Panaszjog gyakorlása

A gyermek panasszal élhet:

1. Gyermekotthon vezetőnél:

- Bognár Levente 0630/8220480

2. „Panaszláda”-ban elhelyezheti panaszát

3. Gyermekvédelmi gyámnál:

- Lohnerné Sárdi Mónika 0670/6868234, levelezési cím: 8700 Marcali, Berzsenyi

u. 114.

- Harnos László 0670/6549684, levelezési cím: 8700 Marcali, Berzsenyi u. 114

4. Érdekviseleti Fórumnál:

- Ledniczki Tamás titkár levelezési cím: Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye Marcali, Berzsényi utca 114.

- Az Érdekviseleti Fórum 15 napon belül rendkívüli ülés során kivizsgálja a hozzá beérkező panaszt, javaslatot tesz a felmerült panasz kezelésére.

5. Gyermekjogi képviselőnél:

- Dr Berdár Valéria 0620/489-9633

6. A gyermekvédő hívószámot hívhat

- 06 80 630155

Az intézmény biztosítja a gyermekek számára az érdekvédelemhez, valamint a szabad véleménynyilvánításhoz való jogot.

A gyermek véleménynyilvánítási- és panaszjogával szóban és/vagy írásban úgy élhet, hogy azzal nem sértheti:

- az intézmény alkalmazottainak
- a többi gyermeknek személyiségi jogait, emberi méltóságát.

A szóban előterjesztett panaszról a lakóegység vezető / gyermekfelügyelő feljegyzést készít, - melyen szerepel a feljegyzést készítő neve, aláírása, a gyermek neve, aláírása, dátum – és továbbítja a gyermekotthon vezető felé.

Írásban megtett panaszt a folyósóra elhelyezett „Panaszláda”-ban gyűjtjük.

A „Panaszláda”:

- felnyitása minden hónap 15. napja. Amennyiben ez a nap hétvége, úgy az azt követő első munkanap
- felnyitásánál jelen lévő személyek: gyermekotthon vezető, lakóegység vezető, gyermekfelügyelő, 3 gyermek
- felnyitásról jegyzőkönyv készül, mely tartalmazza – a „Panaszláda” tartalmát, felnyitásának idejét a felnyitásnál jelen lévők névsorát, aláírását.
- a panaszkezelés zárt adatkezelés mellett történik

A panasz kivizsgálását a „Panaszláda” felbontását követő 15 napon belül köteles az illetékes felettes megtenni. A panasz kivizsgálásáról – amennyiben név nélküli – a megtett intézkedésekről a gyermekotthon vezető a soron következő Lakógyűlésen tájékoztatja a gyermekeket.

Ha a panaszos a megtett intézkedésekkel nem vagy részben ért egyet, vagy a panasz kivizsgálására a megadott határidőn belül nem történik intézkedés, úgy az Érdekképviselői Fórumhoz, valamint a Gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

Gondoskodást végző személyek jogai:

Az intézményben foglalkoztatottaknak biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez szükséges megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat, és személyiségi jogaikat.

Munkájukat elismerjék (anyagi, erkölcsi), valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számunkra.

Jogsérelem esetén a szolgálati utat kell betartani. (gyermekotthon vezető> igazgatóhelyettes> igazgató> intézmény fenntartója)

Panaszával fordulhat a Közalkalmazotti Tanácshoz, valamint Szakszervezethez.

Helyettesítés rendje

A gyermekotthon vezető helyettesítése/betegség, szabadság esetén/

A gyermekotthon-vezetőt a gyermekotthon-vezető által kijelölt nevelő helyettesítheti.

A gyermekfelügyelők helyettesítése:

Akadályoztatás betegség szabadság esetén a csoportban dolgozó munkatársak egymást helyettesítik. Szükség esetén a gyermekotthon vezető dönthet más csoportban dolgozó munkatársak beosztásáról.

7. Az intézményt igénybe vevők tájékoztatásának helyi módjai

A gyermekotthonnal kapcsolatos és szükséges információk, az intézmény <http://www.smogyvi.hu> honlapján elérhetők, amelyet folyamatosan fejlesztünk és aktualizálunk.

A gyermekotthon külön menüponttal rendelkezik, ahol igyekszünk a legfrissebb történeteket megjeleníteni a személyiségjogok figyelembevételével.

Ezen túlmenően a tájékoztatás további módjai a következők

- személyes tájékoztatás és információnyújtás, mind a gyermek, mind családjuk számára az ellátás tartamáról és feltételeiről, az intézmény által vezetett, reá és a gyermekre vonatkozó nyilvántartásokról az ellátásra jogosult gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről, az érték- és vagyonmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviselői fórumról
- a gyermekek és a kapcsolattartásra jogosult személyek számára faliújságon helyezük ki a legfontosabb információkat, programokat, továbbá a Házirendet, a gyermekjogi képviselő elérhetőségét.

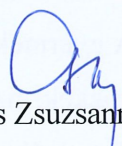
ZÁRADÉK:

A gyermekotthon szakmai programját a munkatársak megismerték. A szakmai program megfelel a gyermekvédelmi törvényben és a kapcsolódó jogszabályi követelményeknek. A dokumentáció nyilvánosságát biztosítjuk.

Marcali, 2023. 04. 20.

Bognár Levente
gyermekotthon-vezető

Csatos Zsuzsanna
intézményvezető

1.számú melléklet

H Á Z I R E N D

Általános szabályok

- 1.1. A házirend a gyermekotthon életének általános törvénye, ennél fogva az abban foglalt kötelezettségek, valamint jogok és jogosítványok a gyermekotthon minden lakójára nézve egyaránt vonatkozik.
- 1.2. A házirend kialakításában a gyermekotthon polgárai, gyermekönkormányzat, a nevelőtestület és az intézményvezetés vett részt.
- 1.3. Akit az intézménybe felvettek, beutaltak, az a gyermekotthon polgárává válik.
- 1.4. Az intézmény tulajdonát képező tárgyakat, eszközöket kivinni csak engedéllyel szabad. (Ügyeletes nevelő, gyermekotthon vezető)
- 1.5. Megfelelő állapotú, saját tulajdonú tárgyat rendeltetésszerűen használhat az alsó, felső tagozatos gyermek, valamint a továbbtanuló fiatalok. 14.00 órától 17.00 óráig (szükség szerint tovább) lakóegységükben tanulhatnak, nyugodt körülményeket biztosítva készítik el a házi feladatot, felkészülnek az iskolai kötelezettségekre. (a felső tagozatos korú gondozottak) A hétfégi tanulás szervezés a lakóegységekben történik. Szükség esetén az éjszakai órákban is lehet tanulni a társak zavarása nélkül.
- 1.6. a gyermekotthonba szeszesített behozni, szeszesített fogyasztani szigorúan tilos!
A növendékek játékgépen nem szórakozhatnak. (büntetést von maga után)
- 1.7. A gyermekotthonban dohányozni Tilos!
- 1.8. Betegség, rosszullet esetén munkaidőben az ápolónőt kereshetik fel. 16.00 órától 8.00 óráig és hétféteken, a beosztott nevelő felelőssége, mérlegelésével dönt a gyermekek ellátásáról (orvos, illetve mentő hívása). A beteg gyermeket a lakóegységében helyezték el. Fertőző betegség esetén kórháza kell szállítani a gyermeket. Lakóegységekben alapvető gyógyszerekről, kötszerekről az intézmény ápolónője gondoskodik. A gyógyszeres dobozt zárható helyen kell elhelyezni. Csak felnőtt adagolhatja ki a szükséges gyógyszer mennyiségét. A gyermekek kötelesek betartani az orvos, ápolónő utasításait.
- 1.9. A gyermekek, fiatalok kimehetnek a faluba barátaikhoz, patronálókhoz, az intézmény dolgozóihoz, a szolgálatot teljesítő nevelő engedélyével, ki egyeztet a lakóegység vezetővel, lakásotthon vezetővel. Tanulási idő alatt csak rendkívüli esetben történhet a gyermek elengedése. Visszaérkezése után köteles a gyermek tanulmányi kötelezettségének eleget tenni. (Önállóan tanuló gyermekekre a fentiek nem vonatkoznak. Önállóan utazó gyermekek elmehetnek osztálytársaikhoz Böhönyére, szülői kérésre. Csoportvezető dönt az

engedélyezésről) Szakmunkástanuló kimenőre történő engedélyezését az ügyeletes nevelő engedélyezi.

1.10. A gyermekotthon lakói 21.00 órától csak külön engedéllyel tartózkodhatnak az épületen kívül. Fiatal felnőttek későbbi időpontban történő hazaérkezése nem zavarhatja a többiek nyugodt pihenését. (lázmázni, kiabálni tilos!)

1.11. A lakóegységekben 22.00 órától reggel 6.00 óráig a hálósobákban a pihenés feltételeit biztosítani kell.

1.12. A gyermekeket életkoruknak megfelelően tájékoztatni kell a tűzvédelmi és balesetvédelmi szabályokról.

1.13. Pénzt, értéket mindenki csak saját felelősségére tarthat magánál. Tiltott minden tevékenységi forma, ami a nyereszkedést szolgálja.

1.14. A gondozottak kötelesek a rendelkezésükre bocsátott ruházatot, eszközöket, felszerelési tárgyakat gondosan kezelni, rendben tartani.

1.15. Aki a ruházatot, felszereléseket szándékosan rongálja, elhagyja, eladja kártérítésre kötelezhető.

1.16. A házirend betartásáért és betartatásáért az ügyeletet teljesítő dolgozó a felelős.

1.17. A gyermekek és a fiatal felnőttek kötelesek a környezetgondozásban részt venni, pl. udvartakarítás.

1.18. A gyermek önkéntesen munkát vállalhat a gyermekotthonon kívül is.

1.19. A gyermekek irányított tevékenység nélkül napi egy órát a szabad levegőn tartózkodnak. Az időpontokat (hétközben, hétvége) a napirend tartalmazza. A szabad levegőn való tartózkodást az esemény naplóban naponta nyilvántartjuk.

A gyermekotthonba történő belépés rendje

Belépésre jogosultak

- gyermekjogi képviselő
- pártfogó felügyelő
- kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó a gyámhivatal, illetve a bíróság döntésének megfelelően
- gyermek, fiatalfelnőtt hozzátartozói, illetve más személyek a házirendben meghatározottak szerint.
- országgyűlési képviselők
- alapvető jogok biztosa vagy a felhatalmazása alapján a vizsgálatot végző munkatársa

- a számvevő
- kormányzati ellenőrzést végző személy
- népegészségügyi osztály munkatársa
- jogvédelmi képviselő
- ügyész

A gyermekotthonba történő belépést a gyermekotthon vezető vagy a gyermekvédelmi ügyintéző, illetve a szolgálatot teljesítő nevelő/gyermekefelügyelő engedélyezi.

A vendégfogadás rendje

A gyermekotthonban élő gyermek – életkorának vagy fejlettségének megfelelően fogadhatja barátait, osztálytársait, vendégeit.

A vendégek, barátok fogadása nevelő engedélyével történik előzetes egyeztetése alapján.

A barátok, osztálytársak fogadása nem zavarhatja a lakóotthoni egység napirendjét, tiszteletben kell tartani az ott élő gyerekek szokásait, igényeit.

A lakóotthoni egységbe látogató osztálytársak vagy barátok kötelesek a házirendet betartani.

A barátok, osztálytársak fogadásának időpontja

Hétköznapi 16,00 – 17,30-ig,

Hétfégen, ünnepeken: 10,00 – 17,00 óráig.

Kimenő szabályai:

- Kimenő pénteken és szombaton 18 óráig, más napokon 17 óráig adható. A kimenőt minden esetben a szolgálatot teljesítő felnőtt illetve a nevelő engedélyezheti.

A 14. életévét be nem töltött gyermek csak felnőtt kísérelével hagyhatja el a gyermekotthont.

Kapcsolattartás

A hozzátartozó és a gondozott gyermek kapcsolatáról a gyámhivatal illetve a bíróság határozata rendelkezik.

A kapcsolattartás formái:

- Folyamatos kapcsolattartás. A gondozott gyermek meglátogatása tartózkodási helyén.
- Időszakos kapcsolattartás

Kapcsolattartás formái még a levelezés, telefon, ajándékozás, csomagküldés.

A szülővel való kapcsolattartást minden esetben elő kell segíteni, ha az a gyámhivatal döntésének megfelel. A látogatások alkalmával gondoskodni kell arról, hogy a gondozott gyermek és a hozzátartozó találkozása, együttléte meghitt formában, kulturáltan, és zavartalan körülmények között történhessen.

A hozzátartozó fogadása a gyermekotthon látogató helyiségében történik.

A látogatás időpontja:

- Minden hónap 2. és 4. vasárnap 10,00 – 12,00-ig
- A látogatók a látogatás ideje alatt nem vihetik ki a gyermekotthonból az ott élő gyermekeket.

Időszakos kapcsolattartás: Hétvégeken, illetve iskolai tanítási szünetekben a gyámhivatal határozatának megfelelően történhet.

A gyermek hazaszállítása és a gyermekotthonba történő visszautaztatása a kapcsolattartásra jogosult személy kötelessége.

A gondozott gyermekek részére biztosítani kell a postai költségeket a levelezéshez és a telefonáláshoz, amelyek segítségével közvetlen hozzátartozóival kapcsolatot tarthat. A közvetlen hozzátartozók felsorolását a gyámhivatali határozat tartalmazza.

A gyermekek iskolába indulási és érkezési rendje:

Általános Iskola	7,15 – 16,30
Szakiskola	7,00– 16,00

JOGOK

- 2.1. A gyermeknek joga van arra, hogy állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő – megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön.
- 2.2. A gyermeknek joga van, ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
- 2.3. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz. (Szakellátás – Nevelési Tanácsadó, pszichológus, logopédus, felzárkóztatás stb.)
- 2.4. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- 2.5. A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához a bántalmazással, fizikai-szexuális, vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kegyetlen, embertelen, megalázó testi fenyegetésnek, büntetésnek vagy bánásmódnak. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a közszolgálati médiákban fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, erőszakmentes, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen. Továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.
- 2.6. A gyermeknek joga van – örökbefogadó családban, vagy más, családot pótló ellátás formájában – szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.
- 2.7. A gyermeknek joga van származása, vérszerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.
- 2.8. A gyermeknek joga van gondozási helyének megváltoztatására, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményeznie.
- 2.9. A gyermeknek joga van felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon részt vennie.
- 2.10. A gyermeknek joga van arra, hogy vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit-és vallásoktatásban vegyen részt.
- 2.11. A gyermeknek joga van véleményt nyilvánítani neveltetéséről, taníttatásáról, ellátásáról. Joga van arra, hogy a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák.
- 2.12. A gyermeknek joga van, hogy érdekei képviselőjére gyermek önkormányzat létrehozását kezdeményezze.

- 2.13. A gyermekotthon minden tagja választható és választó a diákönkormányzat, lakóegységek önkormányzatainak szerveibe.
- 2.14. A gyermeknek joga van arra, hogy támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe való visszatéréséhez.
- 2.15. A gyermeknek joga van arra, hogy családi környezetébe való visszatérését kezdeményezze.
- 2.16. A gyermeknek joga van személyes kapcsolatainak ápolására, jogában áll szüleivel tartani a kapcsolatot. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.
- 2.17. a gyermeknek joga van arra, hogy utógondozásban részesüljön.
- 2.18. A gyermeknek joga van képviseletet, védelmet kérni.
- 2.19. A gyermekotthon polgárainak joga, hogy az intézmény létesítményeit, eszközeit szabadon, illetve felügyelettel, engedéllyel használja.
- 2.20. A gyermekotthonban lakó gyermeknek joga van a tanuláshoz.
- 2.21. A gyermeknek jogában áll a tanuláshoz tanári segítséget kérni.
- 2.22. A gyermeknek joga van a nyugodt és megfelelő időtartamú pihenéshez.
- 2.23. a gyermekotthonban élő gyermeknek, fiatalnak joga van az egészségügyi ellátáshoz.
- 2.24. A gyermekotthonban élő gyermeknek jogában áll vendégeket fogadni.
- 2.25. A gyermeknek joga van az egészséges táplálkozásra.
- 2.26. A gyermeknek joga van rendeletben, intézményi szinten meghatározott zsebpénzre, annak szabad felhasználására.
- 2.27. A gyermeknek joga van az egészséges táplálkozásra.
- 2.28. az ellátásban részesülők érdekvédelmét az érdekképviselői fórum biztosítja, melynek működését az intézmény fenntartója határozza meg.

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az intézmény érdekképviselői fórumánál

a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,

c) iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviseleti fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermekotthonban elhelyezett gyermekek érdekeik képviselésére – jogszabályban meghatározottak szerint kialakított és működtetett – gyermekönkormányzatot hozhatnak létre.

2.29. A gondozott gyermeknek joga van információhoz, ismeretei bővítését segítő, erőszakmentes műsorok hozzáféréséhez.

2.30. A gondozott gyermeknek joga van ahhoz, hogy az őt érintő ügyekben, alapvető jogai megsértése esetén, bíróságnál és a törvényben meghatározott fórumoknál panaszt tegyen. (Gyermekevédelmi gyámnál, intézményvezetőjénél, érdekképviseleti fórumnál, OMBUDSMAN, gyermekjogi képviselő).

Panaszjog gyakorlása

A gyermek panasszal élhet:

1. Gyermekotthon vezetőnél:

- **Bognár Levente 0630/8220480**

2. „Panaszláda”-ban elhelyezheti panaszát

3. Gyermekvédelmi gyámnál:

- Lohnerné Sárdi Mónika 0670/6868234, levelezési cím: 8700 Marcali, Berzsenyi u. 114.
- Harnos László 0670/6549684, levelezési cím: 8700 Marcali, Berzsenyi u. 114

4. Érdekképviseleti Fórumnál:

- Ledniczki Tamás titkár levelezési cím: Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye Marcali, Berzsenyi utca 114.
- Az Érdekképviselői Fórum 15 napon belül rendkívüli ülés során kivizsgálja a hozzá beérkező panaszt, javaslatot tesz a felmerült panasz kezelésére.

5. Gyermekjogi képviselőnél:

- **Dr Berdár Valéria** 0620/489-9633

6. A gyermekvédő hívószámot hívhat

06 80 630155

Az intézmény biztosítja a gyermekek számára az érdekvédelemhez, valamint a szabad véleménynyilvánításhoz való jogot.

A gyermek véleménynyilvánítási- és panaszjogával szóban és/vagy írásban úgy élhet, hogy azzal nem sértheti:

- az intézmény alkalmazottainak
- a többi gyermeknek személyiségi jogait, emberi méltóságát.

A szóban előterjesztett panaszról a lakóegység vezető / gyermekfelügyelő feljegyzést készít, - melyen szerepel a feljegyzést készítő neve, aláírása, a gyermek neve, aláírása, dátum – és továbbítja a gyermekotthon vezető felé.

Írásban megtett panaszt a folyósóra elhelyezett „Panaszláda”-ban gyűjtjük.

A „Panaszláda”:

- felnyitása minden hónap 15. napja. Amennyiben ez a nap hétvége, úgy az azt követő első munkanap
- felnyitásánál jelen lévő személyek: gyermekotthon vezető, lakóegység vezető, gyermekfelügyelő, 3 gyermek
- felnyitásról jegyzőkönyv készül, mely tartalmazza – a „Panaszláda” tartalmát, felnyitásának idejét a felnyitásnál jelen lévők névsorát, aláírását.
- a panaszkezelés zárt adatkezelés mellett történik

A panasz kivizsgálását a „Panaszláda” felbontását követő 15 napon belül köteles az illetékes felettes megtenni. A panasz kivizsgálásáról – amennyiben név nélküli – a megtett intézkedésekről a gyermekotthon vezető a soron következő Lakógyűlésen tájékoztatja a gyermekeket.

Ha a panaszos a megtett intézkedésekkel nem vagy részben ért egyet, vagy a panasz kivizsgálására a megadott határidőn belül nem történik intézkedés, úgy az Érdekképviselői Fórumhoz, valamint a Gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

KÖTELESSÉGEK

- a. A gyermekotthon házirendjében megfogalmazottakat betartani.
- b. Az óvodai, iskolai házirendeket megtartani.
- c. Tisztelettel, udvariasan viselkedni, betartani az együttélés szabályait.
- d. Tanulmányait képességének megfelelő szorgalommal végezni.
- e. A napirendnek megfelelően élni, végezni a rábízott munkát, feladatokat.
- f. A gyermekotthon becsületét megvédeni, becsülni, képviselni és gazdagítani hagyományait.
- g. Az intézmény rendezvényein köteles részt venni, műsoraikban szerepet vállalni.
- h. Köteles a személyre kiadott használati eszközt, tárgyakat megőrizni.
- i. Köteles egészségére, testi épségére vigyázni (dohányzás, alkoholizálás tiltása).
- j. Köteles sorstársainál észlelt magatartási rendellenességet (italozás, cigaretta, kábítószer, agresszivitás, lopás, hazugság) nevelőjének jelezni.
- k. Kötelessége engedélyt kérni eltávozásra a gyermekotthonban dolgozó felnőttől.
- l. Kötelessége betartani a balesetvédelmi, tűzvédelmi, munkavédelmi oktatásban hallottakat./elektromos berendezések használatára különös figyelmet fordít).
- m. A gyermekotthon neveltjének kötelessége a berendezési és felszerelési tárgyakat megóvni és megőrizni, és azokért felelőséget vállalni.
- n. Kötelesek lakóegységként a kialakított étkezési időt betartani. Kötelesek az étkezési magatartási normák betartására.
- o. A gyermek életkorának megfelelően köteles az önkiszolgáló munkát és a rábízott munkát elvégezni.

A gyermek kötelessége különösen, hogy

- Gondozása és nevelése érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, gondozójával együttműködjön.
- Képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének.
- Tartózkodjék az egészségét károsító életmód gyakorlásától és az egészségét károsító szerek használatától.
- A gyermekek védelmét ellátó intézmények házirendje, a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva állapítja meg, a gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.
- Ha az intézmény házirendjét a fenntartó jóváhagyta, azt az intézményben mindenki által jól látható helyen ki kell függeszteni, és gondoskodni kell megismertetéséről, továbbá arról, hogy az a gyermekek, a hozzátartozók és az intézmény dolgozói számára hozzáférhető legyen.

Jutalmazási és fegyelmezési irányelvek a gyermekotthonba

J u t a l m a z á s

Jutalom az alább felsorolt tevékenységekben elért kimagasló teljesítményekért adható:

- Munkában elért kimagasló teljesítményért.
- Sportban elért kimagasló teljesítményért.
- Tevékenységi körökben elért kimagasló teljesítményért.
- Példamutató magatartásért.
- A tanuló személyiségétől függő teljesítményért.
- Önkiszolgáló munkáért.
- Tanulmányi munkáért.
- Segítő, támogató magatartásért.
- Gyermekotthonért végzett munkáért.
- Csoportos kiemelkedő, együttes munkáért.

A jutalomnál figyelembe kell venni a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, (honnan-hová jutott el). A jutalmazás a pedagógus és a gyermekközösség véleménye alapján történjen. A jutalmazás fejlessze a tanuló egész személyiségét. A jutalmazás közösség előtt történjen.

A jutalmazás formái: tárgyjutalom – pénzjutalom

Csoportos jutalmazási formák:

- Jutalom – kirándulás
- Pénzbeli hozzájárulás (sportesemény, színház vagy kiállítás látogatásához)

F e g y e l m e z é s

Csak akkor büntessünk, ha az ellentmondást előidéző okot és az egyéni problémáit tisztázzuk. Figyelmeztetésnél, büntetésnél tartsuk be a fokozatosság elvét, melyet oly módon kell alkalmazni, hogy mind a tanulóra, mind a közösség több tagjára nevelő hatású legyen. Az elmarasztalás a gyermeki személyiség ismeretében, egyedi elbírálás alapján történhet. A büntetés álljon összhangban a gyermek cselekedeteivel.

A testi fenyegetés alkalmazása, a gyermek megalázása TILOS!

Fegyelmi intézkedések formái:

- Szóbeli figyelmeztetés: gyermekotthon vezetői szintű – intézményvezetői szintű
- Írásbeli figyelmeztetés (intézményvezetői szintű, a növendék személyi anyagához csatolandó)
- Felterjesztés speciális intézménybe való elhelyezésre.

II. számú melléklet

Ügyiratszám:

Együttműködési megállapodás
- gyámhivatal által elrendelt utógondozói ellátásban gyermekotthonban/ lakásotthonban
részesülő fiatal felnőtt támogatásáról –

amely létrejött **egyrésről** a Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye (Marcali, Berzsenyi u. 114.) vezetője, mint **szolgáltató**, **másrészről** a gyámhivatal által határozatban elrendelt utógondozói ellátásra jogosult fiatal felnőtt, mint **utógondozói ellátott** között az alulírott napon, az alábbi feltételek mellett.

Az utógondozói ellátás igénybevételére megállapodást kötő fiatal felnőtt adatai:

Név, törzsszám: .....

Születési hely, idő: .....

Anyja neve: .....

Állandó lakhelye: .....

Tartózkodási hely: .....

Személyi ig. szám: .....

Adóazonosító jel: .....

TAJ száma: .....

1. Az ..... utógondozói ..... ellátást ..... elrendelte ..... a .....
az ..... számú ..... kelt ..... határozatával. Az
utógondozói ellátás kezdő időpontja: .....

Az utógondozói ellátás időtartama gyámhivatali határozatban elrendelt, melyet módosítani a
Gyermekevédelmi Központ Somogy Vármegye javaslatára csak gyámhivatali határozattal lehet.

Időtartama a gyámhivatali határozatban foglaltak alapján: .....

2. **A Gyermekevédelmi Központ Somogy Vármegye a fiatal felnőtt részére az alábbi ellátást
nyújtja:**

Az otthont nyújtó ellátást biztosító otthon neve, címe:

.....
.....

Az ellátás elrendelésének oka a megállapodás megkötésekor: .....

A gyermek-, lakóotthonban elhelyezett fiatal a számára megállapított juttatás jellemzői:

A szükség szerinti ellátás tartalmát a következő felsorolás tartalmazza:

.....
.....
.....

3. **Az utógondozói ellátásért fizetendő térítési díj:**

A Gyermekevédelmi Központ Somogy Vármegye által biztosított utógondozói ellátást igénybe
vevő fiatal felnőtt, a havi rendszeres jövedelme alapján személyi térítési díjat fizet.

Az 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 147.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a fenntartó megállapítja az intézményi térítési díjat, melynek összege **2023. április 1. napjától 16.500.-Ft.** Ennek alapján a 328/2011.(XII.29.) Kormányrendelet 5. számú melléklete szerinti – 30 napnál nem régebbi – kitöltött **jövedelemnyilatkozat** és a feltüntetett jövedelmekről szóló igazolás alapján az intézményvezető állapítja meg a személyi térítési díjat. A személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. Ha a személyi térítési díj összegét a fiatal felnőtt vitatja, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 10/2017. (IV.24.) számú Szabályzata értelmében, az utógondozói ellátás igénybevételeért jogosult nagykorú „az ellátásért az igénybevétel napjától havonként – a tárgy hónapot követő hónap 10. napjáig – térítési díjat fizet”. ... „A személyi térítési díj összege igénybe vevőként nem haladhatja meg az utógondozói ellátás esetén a kötelezett rendszeres jövedelmének 30%-át.” ... „A személyi térítési díj összege nem haladhatja meg a kötelezett rendszeres havi jövedelmének 10%-át, amennyiben az utógondozói ellátásra jogosult fiatal felnőtt nappali tagozaton köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll.” ... „Ingyenes ellátásban kell részesíteni a jogosultat, ha a térítési díj fizetésére kötelezett jövedelemmel nem rendelkezik.”

Fentiek alapján az ellátásra jogosult által fizetendő személyi térítési díj összege rendszeres havi jövedelmének 30%-a, max. 16.500.-Ft. Amennyiben a fiatal felnőtt nappali tagozaton tanulmányokat folytat, jövedelme 10%-a, de maximum 16.500.-Ft. Amennyiben az utógondozói ellátott jövedelemmel nem rendelkezik, a részére megállapított térítési díj összege 0.-Ft, azaz Nulla forint.

A megállapított térítési díj összege ..... napjától: ....., azaz ..... Ft.

A	térítési	díj	megfizetésének	módja:
.....				
.....				
.....				

4. Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt vállalja:

- A gyámhivatal határozatában rögzítetteket betartja, magára nézve kötelezőnek ismeri el.
- A nevelőszülővel, gondozóval, illetve utógondozójával szemben tiszteletteljes magatartást tanúsít, problémákat jelzi.
- Az utógondozóval rendszeresen együttműködik, tanácsait elfogadja, 15 napon belül írásban jelzi a Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye felé, ha lakcíme, családi állapota, tanulmányai, munkája, jövedelmi viszonyai stb. megváltoznak.

5. Fiatal felnőtt személyre szabott vállalása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Az utógondozói ellátás megszűnése, megszüntetése:

6.1. Az utógondozói ellátás megszűnik:

- Amennyiben a fiatal felnőtt **létfenntartását önállóan biztosítani nem tudó okból** részesül ellátásban, az utógondozói ellátás elrendelése okának megszűnésével, de legkésőbb a fiatal felnőtt 21. életévének betöltésével, vagy ha speciális vagy különleges ellátási szükségletüként érte el nagykorúságát, a 22. életévének betöltésével.
- Amennyiben a fiatal felnőtt azért részesül ellátásban, mert köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) **tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll**, a tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonymegszűnését követő 120. napon, de tanulói vagy felnőttképzési jogviszony fennállása esetén legkésőbb a 24, hallgatói jogviszony fennállása esetén legkésőbb a 30. életévének betöltésével. A kérelemről az utógondozói ellátást biztosító intézmény fenntartója dönt a fiatal felnőtt tanulmányaiból hátralévő időtartamra, a tanulmányok befejezésének esélyére, a fiatal felnőttnek az utógondozói ellátást nyújtó intézménnyel történő együttműködési készségére és a rászorultságára tekintettel.
- Amennyiben a fiatal azért részesül utógondozói ellátásban, mert **szociális bentlakásos intézménybe** várja a felvételét, az intézménybe való felvételével, legkésőbb a 22. életévének betöltésével.

6.2. Az utógondozói ellátás megszüntetése:

A gyámhivatal az utógondozói ellátást megszünteti, ha a fiatal felnőtt

- utógondozói ellátásának feltételei már nem állnak fenn.
- a nevelőszülőjével, utógondozójával, az utógondozói ellátást nyújtó intézmény munkatársával, illetve az intézményben ellátott társával szemben elfogadhatatlan, az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást tanúsít,
- a házirendet többször súlyosan megsérti,
- azt kéri,
- tanulmányi vagy vizsgakötelezettségét önhibájából nem teljesíti,
- az ellátás megállapításáról szóló gyámhatósági határozat közlésétől számított 15 napon belül az ellátást nem vette igénybe és ennek okáról önhibájából nem értesítette az ellátást nyújtót.

7. Az ellátásra jogosult tudomásul veszi, hogy körülményeiben bekövetkezett lényeges változás, illetve jogszabályi változás, valamint ennek következtében az intézmény belső szabályozásában történt változás esetén a szolgáltató kezdeményezi a megállapodás módosítását.

8. Az ellátásra jogosult nyilatkozik arról, hogy az 1997. évi 33. § (2) bekezdésében foglaltak alapján ellátása tartamáról, feltételeiről, a róla vezetett ill. reá vonatkozó nyilvántartásokról, a közte és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról (különösen a látogatás, távozás és visszatérés rendjéről), az érték és vagyonmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési díjról, a jogait és érdekeit képviselő érdek-képviselési fórumról szóló tájékoztatást megkapta.

9. Az utógondozói feladatok ellátásával a Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye ..... (név) ..... (munkakör) munkavállalót bízta meg.
Székhelye:

Elérhetősége:

Fogadónapja:

10. A megállapodó felek kijelentik, hogy a **megállapodásban** rögzítettek mindenben megfelelnek akaratuknak, melyet elolvasás és értelmezés után, saját kezűleg aláírták.

Dátum: .....

.....
utógondozói ellátást igénylő

.....
intézményvezető

.....
utógondozó

A Megállapodást kapják:

1. utógondozói ellátott
2. utógondozó
3. irattár

(Az Együttműködési megállapodás kitöltésének ideje: az utógondozói ellátás kezdetétől számított 15 napon belül)

Marcali, 2023.

Bognár Levente
gyermekotthon-vezető

Csatos Zsuzsanna
intézményvezető

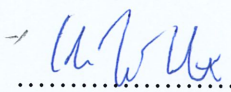
Záradék:

A Házirendet a Nevelőtestület és az Érdekképviselői Fórum véleményének figyelembevételével, egyetértésével hagytam jóvá.

Marcali, 2023. *okt. 20.*

.....
intézményvezető

.....
ÉF nevében

.....
Nevelőtestület nevében

